

BANATUL OCCIDENTAL

Uniunea Europeană este o creație occidentală. Moldo-valahii, urmașii Imperiului Otoman și a celei de a treia Romă, Moscova, au mari dificultăți de adaptare. Nu și bănățenii. Banatul occidental, înțelege rațiunea Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană pentru că a făcut parte din el.

Grecii ortodocși, bulgarii și moldo-valahii, prizonieri, vreme de 500 de ani, a celei mai stupide administrații, cea turco-fanariotă, au fost eliberați în sec. 19, dar, de fapt au tranzitat de la periferia otomană la cea occidentală. Iată, cum vede tranziția I.C. Brătianu într-un memoriu adresat împăratului Napoleon al III-lea: „Constituirea acestui stat

român ar fi cea mai frumoasă cucerire, ce Franța a făcut-o vreodată afară din teritoriul său. Armata statului român ar fi armata Franței în Orient, porturile sale de la Marea Neagră și de pe Dunăre ar fi antrepozitele comerțului francez, și din cauza abundenței lemnului nostru de construcție, aceste porturi ar fi totodată șantierele marinei franceze; produsele brute ale acestor țări ar alimenta, cu avantaj, fabricile Franței, care ar găsi în schimb un mare debit în aceleași țări. În fine, Franța va avea toate avantajele unei colonii, fără a avea cheltuielile ce aceasta ocazionaază”.

Statul român e pe linia celui francez și în zilele noastre, președinții ortodocși

moldo-valahi speră într-o Înaltă Poartă supranațională, ori unde s-ar afla ea, dar care să le rezolve problemele socio-economice, de corupție, clientelism, fanariotism etc.

Modelul german, demască recent de armata ortodoxă din Ucraina ca fascist, este perceput ca un corp străin în Est. Confuzia între instituțiile UE, decalajul de democrație, faptul că Parlamentul European nu are atribuții similare cu cel național (până nu va exista o națiune europeană), sunt a tot prezente. Greu de spus, cât este o formă subtilă de rezistență în fața necunoscutului, a eternului hegemon și cât e propagandă antioccidentală motivată religios.

VIORÉL ROMAN

Romanța nemuritoare și autorul ei uitat

Car frumos cu patru boi...

Vasile MILITARU

*Și cu cât mă duce gândul
Peste vremuri înapoi,
Tot mai sfântă văd icoana
Unui car cu patru boi.*

*Uite-l cât de-ncet coboară,
Încărcat și plin de snopi,
Pe drumeagul de pe culme,
Străjujit de-un șir de plopi!*

*Scârțâie din osii carul,
Și în snopii lui de grâu*

*Stă, proptit în furcă, tata,
Îngropat până la brâu.*

*Și-ntr-un lan cu mături line
Vântul fâșâie prin foi;
Ce n-aș da să fiu cu tine,
Car frumos cu patru boi.*

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

În Piața Unirii, între catedrala ortodoxă sârbă și fosta cazarmă a Vienei (sau Franz Josef) se înalță azi o clădire cu două etaje, masivă, sobră și de bun gust. Pe planurile cartierului Cetate din anul 1752 figurează o clădire, dar nu cea actuală; mai figurează și un teren mlăștinos, de la fostele șanțuri ale cetății turcești. Planuri exacte ale fostei clădiri datează din anii 1786-1788. Această prima clădire care a fost folosită de credincioși ortodocși - români și sârbi - era așezată în așa-numitul „careu rascian” - un teritoriu pe care-l avea comunitatea ortodoxă în perimetrul Pieței Unirii - str. Gh. Lazăr - E. Ungureanu - Gen. E. Grigorescu. Prin anul 1812 clădirea veche este dărâmată.

În anul 1828 se construiește noua clădire, cu două etaje. Prin anul 1847 locuiește aici celebrul baron Duca (familie macedo-română cu rol important în istoria Banatului). Pe 15 sep-

Casa comunității ortodoxe

tembrie 1847, cu ocazia vizitei la Timișoara a arhiducelui Ștefan, toate clădirile pieței - inclusiv cea citată - sunt iluminate feeric. Clădirea nouă a fost construită de către comunitatea ortodoxă ca o casă cu apartamente de închiriat, în așa-numitul „Kasernenstil” (stil cazarmă). Curtea interioară este dreptunghiulară, cu

apartamentele dispuse de-a lungul său, cu coridor suspendat pe console. La fațada parterului (pe vremuri și pe str. Gen. E. Grigorescu) erau mai multe spații comerciale care erau închiriate firmelor. Mulți dintre locatari erau ortodocși, cum era celebrul jurist Alexandru Bugarschi. Prin anul 1906, clădirea este renovată în același stil sobru. Cel mai cunoscut dintre multele magazine ce și-au desfășurat aici activitatea a fost cel de fierărie al lui Kerschek și Kubicsek. În clădire a locuit, între anii 1921 și 1925, cunoscutul politician și jurist șvab Kaspar Muth. Prin anii '80, arhitectul Șerban Sturdza renovează clădirea, în forma ei actuală.

În concluzie, Casa Comunității Ortodoxe a fost o clădire cu scopuri precise: de închiriat contra cost, dar și de adăpost pentru locuitorii de credință ortodoxă din Timișoara. Este integrată perfect ansamblului pieței și rămâne o clădire de rezistență a arhitecturii locale.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Am descoperit că nu există un lucru mai frumos, și mai ales, decât a fi mijlocitor între Dumnezeu și Sfântul Altar

Ștefan MARCU - preot comuna Giarmata

Sfânta biserică este așezământul întemeiat de Domnul nostru Iisus Hristos, prin întruparea, moartea și învierea Sa, și, apoi, desăvârșit, prin pogorarea Duhului Sfânt și prin propovăduirea și jertfa Sfinților Apostoli și a urmașilor lor - martiri, episcopi, preoți, diaconi și toți sfinții. Biserica este, deci, obștea tuturor creștinilor care cred în Hristos, care mărturisesc aceeași dreaptă credință în Tatal, Fiul și Duhul Sfânt și care ascultă de slujitorii sfințiți, rânduiți de Sfinții Apostoli și de urmașii lor. În vremuri grele, de cumpănă, orice credincios are nevoie de o călăuză, să îl înțeleagă și să îi dea mereu sfaturile potrivite.

Într-o frumoasă zi de vară am stat de vorbă cu părintele duhovnic din comuna noastră Giarmata, care ne-a povestit ce rol are un părinte duhovnic pentru comunitatea în care slujește. Duhovnicul e acea persoană la care te duci, rugându-te ca Dumnezeu să pună cuvânt în inima lui, pentru durerea ta; iar părintele, în timp ce tu-i spui durerea ta, se roagă Domnului să-i dea

cuvânt potrivit pentru tine. Și, după cum spun învățămintele sfinților părinți „Duhovnicul trebuie să aibă inimă de părinte, inimă de frate și inimă de prieten”, toate acestea le regăsim la părintele duhovnic al comunității din Giarmata, un bun slujitor al lui Dumnezeu, care apropie credincioșii de biserică și de Dumnezeu.

Preaonorate părinte duhovnic, vă rog să vă prezentați cititorilor revistei „Banatul”, care vor avea șansa să vă cunoască, mai bine, prin intermediul jurnalului nostru.

► Mă numesc Ștefan Marcu și sunt preot în Giarmata de aproape 13 ani, am copilărit în această parohie binecuvântată de Dumnezeu, iar în ceea ce privește datele mele biografice, tatăl meu Mircea Marcu a fost ofițer, iar mama, Marcu Ștefania, a lucrat la Poliția de Frontieră fiind subofițer.

Sunt căsătorit din anul 2000, până în acest moment nu am copii, însă am mulți fii duhovnicești, care îmi bucură sufletul și care mă fac să înțeleg că prin glasul și ochii copiilor Dumnezeu ne vorbește.

Am urmat seminarul Teologic „Ioan Popasul” din Caransebeș, între anii 1994 - 1999,

apoi am susținut examenul de admitere la Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Litere Teologie și Istorie, specializarea Teologie Pastorală.

Părinte, spuneți-ne ce v-a determinat să deschideți porțile teologiei?

► Încă de la vârsta de 12 ani, am simțit o chemare în a sluji lui Dumnezeu și oamenilor. Întotdeauna am fost impresionat de această legătură, a lui Dumnezeu cu omul, care se realizează prin rugăciune. Astfel, încă de atunci am frecventat biserica parohială, am ținut legătura cu mai mulți preoți, printre care l-aș enumera și pe părintele Ioan Bulbos de la Fibiș.

Am descoperit că nu există un lucru mai frumos, și mai ales, decât a fi mijlocitor între Dumnezeu și Sfântul Altar. Cum era firesc această dragoste a cunoscut o creștere, odată cu vârsta, anii, deși în familia mea, aș putea spune, în neamul meu, nu am avut slujitori ai Sfântului Altar, eu am ales să urmez această „cale”.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
ESTERA ROSENBLUM

ANSAMBLUL „SÂNZIENE BĂNĂȚENE” A PARTICIPAT LA CONCURSUL „LADA CU ZESTRE”, EDIȚIA A VIII-A

CORNELIA FLOREA

Pe scena din Parcul Rozelor Timișoara, în data de 22 iunie, de la ora 18.00, a avut loc spectacolul de gală al Festivalului - concurs „Lada cu zestre”, ediția a VIII-a, 2014 și a fost prezentat de Felicia Stoian, realizator TV.

Au evoluat formații și interpreți laureați în cadrul concursului din acest an. Printre ei și formații sau orchestre

aparținând etniilor din Banat. Iubitorii de folclor autentic au umplut spațiul amenajat pentru spectatori. A fost o duminică după-amiază dedicată iubitorilor de folclor bănățean.

Invitați de onoare au fost Ansamblul „Timișului” și soliștii vocali: Andreea Voica, Carmen Popovici-Dumbravă și Dumitru Teleagă. Coregrafia a fost asigurată de Toma Frențescu, Brândușa și Nicolae Stănescu, iar dirijor Deian Galetin. La spectacolul din Parcul Rozelor a participat ansambluri folclorice, orchestre și tarafuri populare, formații de dansuri, coruri, fanfare laureate ale ediției 2014 și recitatori dialectali, soliști și instrumentiști vocali: Zorica Savu, Cornel Brici, Maria Petchescu, Dan Nețsa, Bogdan Fîru, Doriană Talpeș.

Pe scena din Parcul Rozelor a urcat și Ansamblul „Sânziene Bănățene”, din comuna Giarmata care a îmbrăcat frumoase costume nemțești și a impresionat publicul cu prestața coregrafică. În mijlocul celor prezenți, în Parcul Rozelor, Ansamblul „Sânziene Bănățene” a oferit momente deosebite, ca de fiecare dată, și au fost răsplătiți cu zâmbete și aplauze.

REALIZĂRI IMPORTANTE ALE COMUNEI GIARMATA

Andrada CĂDARIU

În această vară capricioasă, am intrat, din chiar primele ore ale dimineții, pe poarta primăriei comunei noastre, pentru a afla și a informa, atât cititorii comunei noastre, cât și pe cei ai jurnalului „Banatul” despre o mare parte din realizările administrației actuale a comunei noastre.

Am stat, deci, de vorbă cu doamna Maria Badiu, din cadrul primăriei noastre, doamnă, care, cu multă amabilitate, ne-a oferit toate informațiile necesare. Am înțeles pe parcursul întâlnirii cu doamna Maria, că în Primăria comunei Giarmata, se află funcționari competenți, care răspund prompt la solicitările cetățenilor.

Obiectivele care s-au realizat vorbesc de la sine despre implicarea domnului primar, ing. Virgil Bunescu, în problemele comunei și implicit, ale locuitorilor ei.

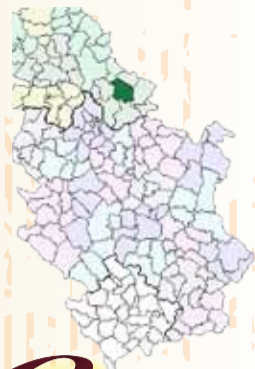
În acest sens, trebuie evidențiat efortul domnului primar, ca, în scurt timp de la instalare, să realizeze împrejmuirea cu garduri a celor trei cimitire. Domnia sa, se afla atunci, la chiar începutul mandatului său. Tot în acel an 2012, s-a realizat și modernizarea școlii din localitatea Cernăteaz.

Dar obiectivul cel mai important al aceluia an, a rămas construcția unui nou pod la Cernăteaz, păstrând pentru viitorime și vechiul pod, recondiționat astfel încât să fie încadrat printre monumentele istorice reprezentative ale comunei.

Nu pot să închei această rubrică, fără a aminti și de modernizarea străzilor în comuna Giarmata.

- va urma -

Foaia de Locve

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

SÂN-MIHAI, UN SAT BĂNĂȚEAN DE ȘES

La Locve, cum îi spun sârbii, sau Sânmihai, cum îi spun românii, am întâlnit oameni cu inima frumoasă ca o pâine din Țara Banatului.

(Ion FIȘTEA, Primar al comunei Moravița)

DANIELA IACOBESCU

Localitatea actuală Locve, sub vechea denumire de Sânmihai, este așezată în partea sudică a Banatului, la o depărtare de circa 65 km de Belgrad și 38 km de Vârșeț. Vatra satului era o fâșie de pământ cu o lățime de circa 3-4 km, mărginită de mlaștinile de la Alibunar și de la Ilangea, cu drumul principal Panciova - Timișoara, în imediata ei apropiere. Ulterior, cele două mlaștini au fost desecate iar terenul transformat în pământ arabil. La circa 4 km la sud de localitate trece Valul lui Traian, un meterez de pământ, de care s-au servit românii în luptele cu dacii.

Prima atestare documentară a localității datează din anul 1332, când apare în *Registrul dijmelor papale* sub denumirea de *Sancto Michaele*. În documentele de mai târziu apare sub denumiri diferite: *Szent-Mihaly*, *Zenthmicos*, *Wegzentmi-haly*. După împărțirea Banatului și formarea Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor, sârbii îl numesc Sveti Mihajlo, iar din 1947 se numește *Locve* (ceea ce înseamnă *smârc*, *băltoacă*), dar locuitorii folosesc neoficial vechea denumire de *Sânmihai* a satului și se știu a fi sâmienți, români, excepție făcând câteva familii de sârbi și țigani. Colonizări importante în sat au avut loc mai ales pe la jumătatea secolului al XVIII-lea. Astfel, în anul 1740 s-au stabilit în localitate 40 de familii de români din Oltenia, iar patru ani mai târziu, au venit români din Jamul Mare, Gherman, Moravița, Doclin și Clopodia. În anul 1768 au fost colonizați români din părțile Sibiului și din localitățile: Cebza, Jebel, Gătaia și Șoșdea.

Sporul natural al populației a fost în permanentă creștere, atingând 1.063 locuitori în anul 1.782, în anul 1900 a avut 3.950 locuitori, iar 4.468 în anul 1940. Ultimul recensământ din anul 1991 a înregistrat 2.973 de locuitori. Micșorarea drastică a numărului de locuitori în ultimele decenii se datorează în primul rând migrațiilor masive în S.U.A., Elveția, Canada și în alte țări occidentale, dar și în centre urbane apropiate, cum ar fi: Vârșeț, Panciova și Novi Sad. De asemenea, natalitatea tot mai redusă și-a pus amprenta asupra situației demografice.

Despre trecutul zbuciumat al localității vorbesc nu numai documentele scrise, ci și cele 3 coline din imediata apropiere a satului. Ele adăpostesc rămășițele pământești ale celor căzuți în ciocnirile creștinilor cu turcii care au avut loc în secolul al XVIII-lea.

În anul 1773, vechiul Sânmihai este inclus în Granița militară bănățeană a Monarhiei habsburgice, unde a rămas timp de o sută de ani, până la desființarea ei.

Din albumul cu poze frumoase

Marele Festival de Muzică și Folclor - Sânmihai 2013

EVENIMENTUL ANULUI 2014

ROMÂNII DIN SÂN-MIHAI AU TÂRNOSIT BISERICA ORTODOXĂ

ANA MARIA POPA

Duminică, 11 mai 2014 la parohia din Sânmihai (Protopopiatul Alibunar, Serbia), prin osteneala Părintelui Emanuel Tăpălagă și a Bisericii, a avut loc

Sfințirea Bisericii Ortodoxe, construită acum 200 de ani.

În Sânmihai sunt aproape 2000 de suflete care simt românește. La invitația Preasfințitului Părinte Daniil Stoinescu, Episcopul Daciei Felix, cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Daniel, au fost prezenți: IPS Laurențiu Mitropolitul Ardealului, PS Calinic Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, PS Siluan Episcopul Ortodox al Românilor din Ungaria, PS Macarie Episcopul Ortodox al Românilor din Europa de Nord, PS Paisie Lugojanul, Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, alături de alți preoți și credincioși români din Serbia și România. Cei prezenți au putut să se închine la Moaștele Sfântului Andrei Șaguna, aduse din Mitropolia Ardealului la bicentinar.

Cu această ocazie, în semn de prețuire și binecuvântare, IPS Laurențiu Streza a dăruit Bisericii Parohiale o părticică din Moaștele Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna.

OAMENI AI COMUNEI NOASTRE

Rodica TODORAN

KATHERINE SCHNEIDER

Îndrăgita dascălița Rodica Todoran se mândrește cu tot ceea ce a realizat, împreună cu copiii și elevii săi, care i-au umplut viața cu bucurie, dar mai ales cu faptul, că a contribuit la păstrarea patrimoniului cultural și identitar românesc de la noi.

Rodica s-a născut în anul 1938 în Țara Banatului, la Toracu-Mare, tatăl ei fiind învățător contractual din România, iar mama sa gospodină, de origine din Uzdin. Părinții săi s-au străduit să-i înfirișe în suflet tot ceea ce este mai frumos. Doamna Rodica Todoran, s-a dedicat cu sincer devotament, unei profesii nobile.

DIN TRECUTUL ȚĂRII BANATULUI

MIRUNA LOTEANU

Faimosul pod de la Arcole, unul din episoadele cele mai cunoscute ale Legendei napoleoniene a fost apărut, în noiembrie 1796, nu de croați așa cum spune legenda, ci de două batalioane de grăniceri români din Banat.

Reformele de inspirație iluministă sunt tot mai numeroase în timpul domniei Mariei Tereza.

În Banat populația ortodoxă, românii și sârbii, nu era considerată „tolerată”, exclusă de fapt de la cetățenie ca în Ardeal sau Ungaria.

Banatul a fost singura țară fără nobilime de sânge, motiv pentru care, s-a putut repede trece la principiul meritocrației.

În 1768 Banatul avea – ne referim la populația ortodoxă – 23 de școli românești și 43 sârbești, în 1778 avea 148 românești, 52 sârbești și 6 mixte. La sfârșitul epocii iosefine erau 256 românești, 69 sârbești și 7 mixte, iar în 1802, 328 românești, 73 sârbești și 7 mixte. Școli cu grad mai înalt, la care predarea se făcea în germană, frecventate însă de români și sârbi erau, în 1777 în număr de 13, dar în 1787 de 30!

Foaia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Delăsarea pe care am găsit-o în sat, m-a determinat să o susțin pe doamna Magdalena Ciurea să câștige alegerile

Petrin Iosif BLOCOV - consilier local

„În primăria comunei Ramna, am întâlnit oameni, consilieri, cum este și cazul domnului ce urmează a fi intervievat, care, cred cu tărie în șansa țării noastre și care, în acest scop, se preocupă de diferite proiecte în beneficiul comunității. Așadar, să luăm ca și principiu de viață proverbul „omul sfințește locul”

și să pornim la drum, împreună cu domnul consilier, pe aripile redescoperirii și reinventării satului cărășean.

Ceea ce ne interesează, cel mai mult pe viitor, este absorbția de fonduri europene.

Domnule consilier, în debutul interviului nostru, aș dori să vă prezentați pentru cititorii revistei „Banatul”.

► Mă numesc Blocov Petrin Iosif și locuiesc în comuna Ramna din anul 1969, iar consilier local sunt de la ultimele alegeri, din anul 2012, am electoral în care am decis să merg mai departe alături de doamna primar, Magdalena Ciurea.

Povestiți-ne, pe scurt, despre cariera d-voastră profesională.

► Am început școala generală în localitatea Ramna, iar studiile liceale le-am continuat la Liceul C.F.R. din Timișoara în anul 1986.

Știm, domnule consilier, că în perioada gimnaziului elevii își aleg un anumit model din rândul dascălilor. Aveți și d-voastră un astfel de model pentru care aveți o recunoștință aparte?

► Da. Vreau să menționez, numele lui Vezov Petru, care a fost primul meu dascăl și pe care l-am stimat foarte mult, deoarece dumnealui este cel care mi-a îndemnat pașii prin viață și m-a încurajat să-mi continui studiile pentru a deveni un om de nădejde.

Revenim la anul 1986.

► La îndemnul părinților mei, după cum spuneam, am venit la Timișoara, unde am facut Liceul C.F.R., și am obținut o diplomă de impegat de mișcare, deoarece pe vremea aceea era o meserie foarte căutată și deopotrivă bine plătită. Pot spune despre această instituție, că a fost o a

doua armată. În anul 1889, m-a prins revoluția în armată, m-am liberat în martie 1990 și am rămas în Timișoara. Vreau să menționez, că pe lângă diploma obținută, eu mi-am îndreptat atenția spre o mare pasiune a mea, aceea de a lucra în lemn, și mi-am făcut în Timișoara, pe str. Șt.O.Iosif, un atelier de tâmplărie, în care am lucrat până în anul 2001, cand am plecat în Spania. Acolo mi-am câștigat cinstita existența lucrând tot tâmplărie până în anul 2012, când am revenit acasă, în Ramna.

Ce v-a determinat să intrați în politică?

► Revenit acasă, cu o mare și diversificată experiență de viață, am constatat că la nivelul comunei Ramna, lucrurile nu mergeau așa cum ar fi trebuit. Delăsarea pe care am găsit-o în sat, m-a determinat să o susțin pe doamna Magdalena Ciurea să câștige alegerile, deoarece am văzut în ea o persoană capabilă.

La doi ani după alegeri, vă pare rău că ați ales drumul politic alături de doamna primar, Magdalena Ciurea?

► Nu. Nu îmi pare rău deloc, deoarece sunt evidente schimbările care s-au făcut, deși în doi ani nu poți schimba mare lucru, dar se vede munca depusă, însă lucrul care mă bucură cel mai mult este acela că oamenii cred în doamna primar și o vorbesc numai de bine.

Care sunt cele mai mari realizări-proiecte în care v-ați implicat?

► În primul rând, împreună cu doamna primar și domnul viceprimar, ne-am ocupat de reînființarea postului de poliție din comună, care a fost închis de fostul primar, iar datorită oamnilor care își fac datoria în această instituție, adică domnul Ôlaru Viorel, șef de post și domnul Adrian, ajutor de șef de post, rata infracționalității, la nivelul comunei, a scăzut simțitor.

Ce probleme vă mai doriți să rezolvați pe viitor pentru comunitatea d-voastră?

► Ceea ce ne interesează cel mai mult pe viitor este absorbția de fonduri europene, pentru ca la nivelul comunei să putem face un sistem de canalizare, să băgăm apă curentă, dar și pentru asfaltarea unor drumuri.

Ce ne puteți spune despre delegația din Spa-

nia?

► În Spania merg împreună cu domnul Vasile, pentru a înmâna personal invitațiile guvernatorului Jose Luis și domnului Tirso, care este unul dintre investitorii importanți pe teme de energie verde, în domeniul eolienei, și pe care ne putem baza în ceea ce privește o investiție ulterioară la nivelul comunei Ramna.

Care considerați că sunt proiectele de viitor care au viabilitate și pe care doriți să le finalizați până la alegeri?

► Reabilitarea căminului cultural din comuna Ramna, care s-a finalizat până în data de 30 martie și clădirea administrativă de lângă primărie care a fost o ruină, iar acum este într-un stadiu avansat de reconstruire, dar sperăm să finalizăm și o sală de fitness pentru tineretul din comună și nu numai. Vizăm, de asemenea, și o colaborare cu o firmă de transport care să asigure un transport regulat până la Bocșa.

Hotărârea de a vă reîntoarce din Spania, din Saragosa, este definitivă?

► Da. Sunt hotărât să rămân în sat și să ajut satul să renască, fiindcă prea mult tineret a emigrat. În acest scop am reușit să mutăm grădinița în vechea primărie și o considerăm o mare realizare.

După atâția ani petrecuți în Spania, după ce ați văzut modul de exprimare al presei spaniole, prezența în jurnalul regional „Banatul” a comunei Ramna este privită cu ochi buni de locuitorii comunei?

► Da. Vorbind la modul general, este bine văzută și, în special, de tineret.

Revista arată bine?

► Da, foarte bine, iar după părerea mea revista este un succes.

În finalul dialogului, vă rog să transmiteți un mesaj colegilor, locuitorilor din Ramna, dar și cititorilor revistei „Banatul”.

► Doresc să fim susținuți în viitoarele proiecte, doresc ca oamenii să înțeleagă importanța acestor proiecte și mai mult decât atât, doresc sprijin din partea lor.

INTERVIU REALIZAT DE
SORINA IOANA

RAMNA ÎN PARTENERIAT EUROPEAN

Mirabela VĂDRARIU

Comuna Ramna este situată în nord-vestul județului Caraș-Severin, la 40 Km de Reșița și 17 Km de Bocșa. Este formată din localitățile Ramna, Valeapai și Bărbosu.

Deși asupra originii numelui comunei există multe păreri toate sunt însă de acord asupra vechimii acestei așezări, despre care vorbesc datele arheologice, portul, obiceiurile, tipul uman specific.

Prima atestare documentară a existenței comunei datează din anul 1364, când apare sub numele de Ravna. Numele satului apare în diferite documente, sub diferite forme, după cum l-a înregistrat urechea celui care l-a scris sau din tendința de a-i camufla numele real: Ravna, Ramna, Rabna, Rafna. Lo-

cuitorii săi i-au zis însă întotdeauna Ramna. Numele de Ramna apare într-un document din 13 noiembrie 1400 (document ce se referă la iobagii luați nobilului Himfy). În conscripția din 1717 se spune că Bocșa și Rabna aparțin districtului Vârșeț. Pe harta întocmită de Grisellini (1776) și publicată în lucrarea sa „Istoria Banatului Timișan” localitatea apare cu numele de Rafna, denumirea ei oficială în timpul stăpânirii habsburgice. Pe harta iozefină a Banatului, realizată între 1764-1785, comuna Ramna apare cu numele de Ravna.

va urma

Fragment din programul „Europa pentru cetățeni”, realizat în parteneriat cu primăria Stintino, Sardinia-Italia, ce are ca scop, comemorarea a 100 de ani de la primul război mondial.

Din albumul comunei noastre

În perioada 1976-1989 în locul călușarilor rușii începea cu un program susținut de fanfara elevilor instruită de instructorul ACHIM ADAM.

Foaia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DASCĂLII NEAMULUI ROMÂNESC PREZENȚI LA BATA

OLANA LUNCAN

În comuna Bata, despre care președintele Uniunii Banatului Istoric, domnul Vasile Todî, afirma recent că: *Bata, are sufletul în Banat și aura în Ardeal*, sub egida Asociației Generale a Învățătorilor din România, s-a desfășurat cea de-a VI-a ediție a Simpozionului Internațional „Portrete de dascăli”. Au fost prezenți în sala „Casei Naționale” din Bata, personalități reprezentative ale învățământului românesc din România, Serbia, Ucraina, Ungaria și Republica Moldova.

Intrunirea a fost deschisă de domnul Viorel Dolha, președintele instituției și moderată, cu multă emoție afectivă, de doamna Delia Micurescu, amfitrioana simpozionului.

De-a lungul întâlnirii, un cuvânt de mulțumire, a fost adresat de toți vorbitorii, domnului ing. Ioan Micurescu, primarul comunei Bata, pentru felul excepțional în care a sprijinit, buna desfășurare a simpozionului.

La simpozionul din acest an, a fost prezent, ca invitat, președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Vasile Todî, care, în alocuțiunea sa, și-a manifestat dorința de a încheia un parteneriat între cele două instituții, asigurându-l pe domnul Viorel Dolha, că la proxima întâlnire a Senatului Uniunii, va propune celor prezenți, primirea domnului președinte Dolha, în rândul membrilor Senatului Uniunii. *Preoții și dascălii sunt temelie acestui pământ*, a mai spus domnul Todî în încheierea cuvântului său.

Imnul învățătorilor

(cântat întâia oară în perioada interbelică)

Versuri: Victor Bilciurescu

Muzica: Al. Mihăilescu-Bușteni

Chemați de sfânta datorie
De-a lumina noi talpa țării
Cu dor de muncă și frăție
Răspundem glasului chemării.

Semănători pe toată viața
De soare-n 'naltul viitor
Luptăm din greu să topim gheața
Și amorțeala bietului popor.

Dar lupta cere bărbăție
Și jertfă ca să biruim,
Puterea noastră stă-n frăție,
Cu toții dar, să ne unim.

Ai noștri pași călăuzește-i
Acel ce toate păstorești
Și-n ligă trainică unește-i
Pe toți apostolii să-i crești.

Al nostru steag mult timp reverse
Simbolul trainiceii uniri
Și-n cuta lui să stea neșterse
Mărețe pilde, mari porniri.

Deci, puneți minte lângă minte
Și umăr lângă umăr tare,
Căci prea sunt năzuințe sfinte
Și prea ni-i idealul mare.

Și strâns legați, prin dor de muncă
Pe-ntinsul țării răspânziți,
De sus s-avem sfânta poruncă:
„Nainte învățători, uniți”!

Ai noștri pași călăuzește-i
Acel ce toate păstorești
Și-n ligă trainică unește-i.
Pe toți apostolii să-i crești.

Victor Bilciurescu, omul care sprijină în 1887 „Literatorul”, înființează împreună cu Alexandru Macedonski „Revista Nouă”. Peste ani, Macedonski îi închină o poezie („Lui Victor Bilciurescu”).

Versurile de mai sus au fost adaptate contextului și ortografiei de azi.

AȘA S-A FĂCUT... „BANATUL”

În „facerea” jurnalului *Banatul*, președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Vasile Todî, s-a ghidat după geografia colonizării Țării Banatului, care obliga pe fiecare bănățean să treacă, pentru a merge la cel mai apropiat târg, prin satul „celuilalt”, pentru a vedea

ce face și mai ales cum face.

Astfel, contactele erau nu numai posibile ci și de neevitat!

- R -

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PATRICHE POPESCU”- BATA

Învățătoare: Florina Delia MICURESCU

Clasa Pregătitoare

Alexi Naomi
Bercea Melisa Florentina
Chirpaci Alin Alexandru
Chirpaci Alina Daniela
Giurgiuveanu Răzvan
Grădinaru Manuela Crina
Voldovan Daniel Mircea
Neda Cătălin

Rus Fineaș

Seceni Mădălin Gabriel
Sloboda Iacob Dumitru

Clasa I

Alexi Elisei Emanuel
Alexi Estera Narcisa
Alexi Maria
Crașovan Emanuel Petrișor

Grădinaru Vasilică Paul
Lut Dragoș Adrian

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

NAȚIONAL LIBERAL
CARAȘ-SEVERIN

MARCEL VELA, UN NOU MANDAT DE VICEPREȘEDINTE!

BRÂNDUȘA UDRIȘTE

Congresul PNL care s-a desfășurat la București a adus pentru primarul Caransebeșului, Marcel Vela, un nou mandat de vicepreședinte la nivel național. Cele mai multe voturi pentru funcția de vicepreședinte le-a obținut Ludovic Orban.

Varujan Vosganian, Norica Nicolai, Ioan Ghișe și Cristina Pocora sunt nume care au rămas, de această dată, în afara listei.

Klaus Iohannis, primarul Sibiului, este cel care a fost ales președinte al liberalilor: „Congresul a votat pentru fuziunea dintre PNL și PDL și a votat adeziunea PNL la PPE. Congresul a dovedit cel puțin două lucruri: PNL știe ce vrea în politica românească, vrea 10 ani de guvernare liberală” a spus noul președinte liberal.

MĂSURI DE PRECAUȚIE PENTRU AVEREA CARANSEBEȘULUI

ANIA MOSCOVICI

Municipalitatea a decis să protejeze peste 1.200 de hectare de pășune, pe care le-au trecut din domeniul public în cel privat. Parte din averea „cărășenilor” va sta sub supravegherea atentă a administrației locale, asta după ce în trecut au existat cazuri în care Guvernul a pus stăpânire pe terenul municipiului fără să mai consulte consiliul local: „Există posibilitatea ca proprietari de terenuri din România, din județe unde nu mai există rezervă funciară, să fie împroprietăriți

în alte zone, în Caraș-Severin sau chiar în Caransebeș. Având această rezervă de terenuri, este bine, indiferent cine va fi primar sau consilier local, să fie protejate și orice mișcare de proprietate decisă de Guvern sau de alte instituții abilitate să nu fie făcută fără să știm, așa cum am pățit-o la centură”, a precizat primarul Marcel Vela.

BIBLIOTECA „MIHAIL HALICI”, NOUA „PERLĂ” A PATRIMONIULUI CARANSEBEȘ

BIANCA BĂCANU

Cu peste 60 de ani la activ, timp în care a deservit beneficiari în scopul cercetării, informării și documentării, Biblioteca „Mihail Halici” a fost donată de către Episcopie patrimoniului Caransebeșului.

Instituția are o suprafață de 250 mp, dispune de aproximativ 30.000 de titluri, adică 60.000 de volume și este prezentă an de an în cadrul manifestării complexe „Toamna Culturală Caransebeșană”.

FC CARANSEBEȘ ARE UN NOU ANTRENOR!

EDIRH NEMOIANU

Sorin Balu este cel care va conduce echipa de fotbal a gugulanilor. Tehnicianul a părăsit principala contracandidată, Mama Mia-Becicherecu Mic și își va pune semnătura pe noul contract încheiat cu FC Caransebeș în următoarele zile. Echipa se va bucura nu doar de un nou antrenor, ci și de noi achiziții. Laurențiu Telescu, Bogdan Mihet,

Costel Zurbagiu, Zoran Radu și Octavian Rusu, sunt cei care se alătură formației condusă de Sorin Balu.

Managerul FC Caransebeș, Sorin Boiangiu a declarat că vor fi și jucători care vor părăsi echipa, iar cei care vor rămâne sunt cei care își doresc cu adevărat promovarea.

SPITALUL DIN CARANSEBEȘ, MODERNIZAT CU FONDURI EUROPENE

LUIZA FENEȘAN

Gugulanii se fălesc cu noi achiziții. Unitatea medicală din oraș se pregătește pentru aparatură de ultimă generație. Deși lista aparatelor super performante, care își

vor pune amprenta asupra sănătății din județ, este lungă, acesta vor veni pe baza unui calendar. Spațiile în care acestea vor fi amplasate, trebuie să fie modernizate și amenajate. În funcție de finalizarea acestor lucrări, vor fi implementate și noile achiziții: „Am semnat lotul nou de achiziții din proiectul pe care l-am accesat din fonduri europene pentru dotarea spitalului. Este vorba de aparate performante. Următoarea achiziție va fi un aparat Roentgen pentru TBC, care să rezolve urgențele din Caransebeș. Achizițiile sunt derulate în funcție de un calendar conform cu finalizarea spațiilor pe care, în interiorul proiectului, le amenajăm astfel încât tehnica de ultimă generație să fie amplasată în spații dotate și aranjate la nivel european. Urmează achiziționarea loturilor trei și patru, astfel ca proiectul pe care îl avem în Caransebeș să fie implementat la cele mai bune standarde și spitalul să poată oferi servicii sanitare de calitate pentru toți pacienții, inclusiv pentru cei veniți din afara localității.”, a menționat Marcel Vela.

CARANSEBEȘ ÎN PERICOL SĂ PIARDĂ FINANȚAREA PENTRU APĂ ȘI CANALIZARE

SIMONA MOLDOVAN

Primarul Marcel Vela caută soluții pentru a nu pierde finanțarea pentru rețeaua de apă și canalizare. Acesta a declarat că situația este una dezamăgitoare, mai ales că întârzierile creează disconfort pentru administrația locală:

„Acum, că sunt contestații și recontestații la licitația pe care AquaCaras a organizat-o, cea mai nimerită soluție este chemarea tuturor părților la o discuție absolut juridică și transparentă, pentru a găsi cauzele care au dus la aceste efect neplăcut. Sper ca licitațiile să fi fost făcute corect, iar contestatarii să nu blocheze absurd un proiect atât de important pentru Caransebeș. Ca autoritate locală ne-am făcut datoria, am accesat împrumutul, participăm cu cota noastră de finanțare. În caz că nu se vor găsi soluții, nu doar proiectul va fi în pericol, va fi în pericol inclusiv existența AquaCaras” a spus edilul șef.

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

INVITAȚIE LA... DRUMEȚIE

Prof. DUMITRU TOMONI

ROMÂNEȘTI

Pe o terasă a Begăi, numită „Dumbrăvița”, a fost identificată o așezare paleolitică. Fiind o așezare deschisă, aici s-au înregistrat mai multe etape de locuire, cu nu mai puțin de șase straturi. În versantul nordic al Dealului Filip, apa de infiltrații a dat naștere în roci calcaroase și dolomitice peșterii cunoscute de localnici sub denumirea de „Peșteră cu apă”. Aceasta se află la cota 340 m și are o lungime totală de 370 m. Intrarea, orientată spre N-NV, este lată de 9,5 m și înaltă de 2 m, fapt ce permite iluminarea difuză până la 70 m. În „Sala liliecilor” se află un depozit de guano exploatat parțial în trecut. Are o coloană de 7 m. înălțime, numită „Tibia și peroneul”. Săpăturile arheologice au scos la iveală un depozit de cereale, ceramică neolitică și resturi scheletice ale ursului de peșteră. În localitate se află o biserică construită în secolul al XVII-lea din bârne de stejar, în sistemul „coada de rândunică”.

VALEA LUI LIMAN

La 1,5 km în amonte de Fabrica de sticlă, străbătând un sector de chei ale râului Bega, se ajunge la motelul „Valea lui Liman”, situat pe valea cu același nume, aproape de confluența cu Bega Luncanilor. Este una dintre cele mai pitorești zone turistice ale județului Timiș. Motelul construit în 1974 are 53 de locuri de cazare, iar campingul situat în apropierea motelului, 60 de locuri. Motelul

are un restaurant cu terasă, iar în vecinătatea lui se află un bazin de înot, un amfiteatru și o scenă în aer liber, unde se desfășoară în fiecare vară Festivalul jocului și cântecului popular bănățean. Este legat de comunele Tomești, Românești și Curtea printr-un drum modernizat, care ajunge la drumul național 68 A, în dreptul comunei Coșava. De la motel pornesc trasee turistice marcate spre cabana „Căpriorul”, vârful Padeș și Ruschița.

TOMEȘTI

Stânca lui Florian

La 300 m în amonte de fabrica de sticlă, pe versantul abrupt din dreapta văii Begăi se află la 2 m. deasupra talvegului „Peștera din Stânca lui Florian”. Este o peșteră mică, lungă de numai 10 m. Fabrica de sticlă este una dintre cele mai vechi din țară, înființată în anul 1820. Obiectele de sticlă se produc manual, procesul de fabricare a sticlei se poate urmări vizitând întreprinderea. Întreprinderea este specializată în producerea obiectelor

de menaj, produsele sale fiind exportate în șase continente

LUNCANI

Este o localitate de tip răsfirat, cu un port românesc și o arhitectură tradițională. Pe vatra satului a funcționat în secolul al XVIII-lea un cuptor de topire a minereului de fier. În secolul al XIX-lea, pe valea pârâului Topla cu ape termale, a existat o amenajare pentru băi termale. În amonte de localitate se află un frumos sector de chei, repezișuri, cascade, precum și numeroase fenomene carstice, grote, peșteri.

În anul 2001, cu binecuvântarea IPS Mitropolit Nicolae, s-a înființat mai întâi un schit, iar la 12 august 2001 s-a pus piatra de temelie a Mănăstirii Luncanii de Sus cu hramul „Acoperământul Maicii Domnului”, de către PS Episcop-vicar Lucian Lugoianu. Serviciile religioase se oficiază în Biserica de lemn. Alte lucrări de construcție s-au desfășurat între anii 2001-2005.

RUSCHIȚA

Este unul dintre centrele miniere importante și cu tradiție din Munții Poiana Ruscăi, cunoscuți pentru exporturile de miniere de plumb, zinc și fier, dar mai ales pentru cele de marmură albă. În apropierea carierei de marmură, la locul numit „Șapte izvoare” se află „Monumentul turistului”, unul dintre cele mai vechi monumente turistice de la noi din țară, datând încă din 1883.

ORAȘUL NOSTRU – ÎN MEMORIA ISTORIEI

DARIA NICHITANU

- Din 1288 există o primă informație documentară vorbește despre zona Făgetului, amintindu-i pe Banii Severinului Mihai și Velici care aveau aici anumite domenii - posesiunea Icuș. În secolul XV - zona Făgetului face parte din domeniul Hunedoarei, cel mai întins domeniu nobiliar din Transilvania de atunci, aparținând lui Iancu și Ioan de Hunedoara. Pentru banii cheltuiți cu echipamentul militar și cu expedițiile antiotomane, cei doi primesc zalog în Banat districtul Icuș, târgul Marginea și districtele valahe ale comitatului Timiș: Swdya, Monostor, Bosar și Supan, dimpreună cu satele și apartenențele lor, după cum consemnează istoricul Patriciu Dragalina.
- La 1544 - este amintită existența în cetatea Făgetului a unei garnizoane turcești din armata lui Kassim Pașa, iar în 1548 - cetatea Făgetului este atestată documentar cu ocazia unei donații făcute de nobilul Ioan de Bozwar fiicei sale Dorothea, la castelul nobilului Iacob Bekes din Făget (Fagyath);
- Cronicile vremii, amintesc că în 1591 garnizoana otomană din Făget era formată din 94 de ulufedji și de asabi (soldați turci);
- Abia în sec. XVI, aflăm că ocupația de bază a localnicilor români din părțile Făgetului era creșterea oilor și a porcilor, iar în lunca râului Bega se practica cultura grâului, îndeosebi;
- Potențialul economic al Făgetului în preajma anilor 1516-1520, era atât de ridicat, încât registrele de socoteli ale domeniului Hunedoarei arată că moara din Margina și cea din Mănăștiur aduceau venituri mai multe decât moara de la Hunedoara;
- Făgetul este eliberat de ocupația otomană, în 1594 de George Palatici de Iliidia, ban de Lugoș, descendent de cnezii români din Banatul de Sud.

PIEȚE ȘI TÂRGURI ÎN ORAȘUL NOSTRU:

- Piață agroalimentară Făget în fiecare zi de marți și vineri.
- Târg de animale - lunar în ziua de vineri.

RUBRICA CETĂȚEANULUI

Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstelor standard de pensionare.

Stagiul minim de cotizare este de 15 ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului minim de cotizare.

Stagiul complet de cotizare este de 35 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului complet de cotizare.

Legea pensiilor actualizată 2013. Legea 263/2010

Sursa: www.legeaz.net/legea-pensiilor/art-53-lege-263-2010

Rubrică îngrijită de Mira VĂDRARIU

FĂGETUL ESTE ÎNFRĂȚIT ȘI DEZVOLTĂ COLABORĂRI CU:

CARMEN POPESCU

- Szekszard-Ungaria, privind cooperare în domeniile: economic, cultură, învățământ, întâlniri anuale în Făget și Szekszard;
- Bellevue-Franța, privind schimburi culturale, donație de cărți și medicamente;
- Cervinaria-Italia, privind cooperare în domeniile: cultură, turism;
- Aletea și Gyula-Ungaria, privind schimburi cultural-sportive bilaterale;
- Montza-Italia, privind ajutor umanitar;
- Stropkov-Slovia, privind schimburi culturale și cu „Comunitatea Comunelor din Mirebellois-Franța”, în perimetrul ajutorului umanitar.

Foaia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Alina-Steliana Vărgatu a obținut cea mai mare medie din Caraș-Severin, la examenul de Bacalaureat

9,85 la Limba și literatura română, 10 la Matematică și 10 la Biologie vegetală și animală au fost notele Alinei-Steliana Vărgatu, eleva care a obținut cea mai mare medie din județul Caraș-Severin la examenul de Bacalaureat din acest an. Originară din comuna Băuțar, Alina Vărgatu este un copil obișnuit, modest, care a urmat cursurile Liceului Bănățean Oțelu Roșu încă din clasa I. După câteva zile în care a împărtășit bucuria cu familia, prietenii și foștii profesori, Alina a vorbit despre această performanță:

Te așteptai să iei o medie atât de mare, de fapt, cea mai mare din județul Caraș-Severin?

► Sinceră să fiu, nu mă așteptam. Am încercat să dau tot ce este mai bun din mine, mi-am adunat gândurile și am pus pe hârtie ce am învățat în anii de liceu, iar spre mulțumirea mea am obținut aceste note mari.

Care a fost rețeta succesului? Ai avut o metodă anume de învățat?

► Consider că ambiția și munca pot face pe oricine să-și atingă scopurile și să-și realizeze visele. Nu am avut o metodă specială de învățat, dar faptul că mi-am organizat bine timpul și mi-am stabilit

prioritățile, m-a ajutat foarte mult.

Există un profesor care și-a pus amprenta pe aceste rezultate, un profesor care a fost model pentru tine?

► De-a lungul anilor am avut ocazia să întâlnesc niște profesori excepționali de la care am avut ce învăța, care m-au sprijinit și m-au sfătuit asemeni unor părinți. Fiecare a avut ceva special care m-a marcat într-un fel sau altul. Datorită lor pot spune că am obținut această performanță și țin neapărat să le mulțumesc.

Cum se face că ai obținut un rezultat atât de bun, pe când la nivelul județului nu au promovat nici jumătate din elevi?

► Consider că oricât de mult ai învăța, trebuie să existe acel dram de noroc încât să primești un subiect pe care să îl abordezi cu ușurință. Recunosc că niciodată nu m-am considerat suficient de pregătită, însă atunci când am avut subiectul în față, m-am liniștit, am citit cu atenție și am pus în aplicare ce am învățat.

De ce crezi că a promova Bacul a devenit în ultimii ani o performanță în întreaga țară? De ce au fost rezultate așa slabe?

► La fel ca și mine, poate, mulți tineri nu au suficientă încredere în ei sau se tem de un eventual eșec, și de aceea o parte dintre ei nici nu se prezintă la Bacalaureat, iar cei care o fac nu îl tratează

cu seriozitate, deși ar trebui să se gândească mai mult la viitorul lor care depinde în mare măsură, de promovarea acestui examen. Probele nu consider că au fost foarte dificile, dar probabil camerele au provocat mai mari emoții, iar sub presiune parcă nici gândurile uneori nu mai sunt coerente.

Ce planuri de viitor ai?

► Momentan oscilez între două opțiuni. Mi-ar plăcea foarte mult să devin nutriționist și să joc un rol important în sănătatea oamenilor din jurul meu. În aceeași măsură aș dori să urmez Facultatea de Biologie, deoarece în ultimii ani de liceu am descoperit această materie interesantă și faptul că pe lângă oameni, există plantele și animalele care trebuie ocrotite în aceeași măsură. Cu toate acestea sunt deschisă și spre alte opțiuni, însă sper că în final voi face alegerea corectă, care să mi se potrivească.

În final, spune-ne câte ceva despre tine, despre ce faci în timpul liber, despre pasiunile tale...

► Acum, că Bacalaureatul și stresul venit odată cu el au dispărut, încerc să mă relaxez citind, făcând sport și vizionând seriale. De asemenea, îmi petrec cât mai mult timp cu părinții, cărora le mulțumesc pentru tot sprijinul și înțelegerea de care au dat dovadă în această perioadă destul de dificilă, dar mai ales pentru încrederea pe care au avut-o în mine.

CONCERTUL MICILOR MUZICIENI DE LA CERCUL DE PIAN OȚELU ROȘU

Peste 20 de artiști, cu vârste cuprinse între 5 și 16 ani, iubitori de muzică bună, s-au întâlnit în cadrul unui concert susținut la Casa de Cultură din

Oțelu Roșu, în data de 25 iunie.

Într-un cadru mai puțin obișnuit, dar cu o acustică deosebită și cu o pianină de foarte bună calitate, micii muzicieni din cadrul Cercului de Pian de pe lângă Casa de Cultură din Oțelu Roșu, coordonați de inimoasa prof. Elena Iantă, cea care a îndrumat numeroase generații de cântăreți și a dirijat mai multe coruri din Valea Bistrei, au pregătit un concert inedit cu muzică din repertoriul clasic, dar și din cel modern, ascultat de generațiile contemporane.

S-a cântat la pianină, la chitară și la saxofon, dar au impresionat și vocile promițătoare ale elevilor din cadrul acestui cerc, care pot participa oricând la concursuri de prestigiu. S-a ascultat muzică folk, în interpretarea doamnei prof. Cristina Zaharia de la Liceul Bănățean Oțelu Roșu, dar și „Happy”, la saxofon, în interpretarea lui Alin Gheorghe, originar din Oțelu Roșu, elev la Academia de Muzică Duarte Lopes din Benavente, din Portugalia.

Seara s-a încheiat cu mai multe surprize din partea doamnei profesor Elena Iantă, mai ales pentru cei mici, s-au lansat lămpioane, s-au pus dorințe... sperându-se ca micii interpreți să devină cunoscuți în lumea muzicală, dar să nu uite niciodată de unde au plecat și de la cine au învățat primele note muzicale.

Într-un oraș mic, precum Oțelu Roșu, un astfel de cerc este binevenit pentru copiii pasionați de muzică, dar și pentru părinții acestora, mai ales că își desfășoară timpul liber într-un mod plăcut, dar și educativ.

Minijocuri olimpice pe TĂRÂM ASIATIC

În partea central-sudică a Turciei, mai exact în apropierea extremității estice a Mării Mediterane, la Kahramanmaraş, în perioada 2-6 iunie, a avut loc a treia mobilitate a proiectului Comenius „Discover your hidden skills”, în care Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu este implicată ca partener începând din anul 2013.

Tema acestei mobilități a fost legată de întrecerile sportive din cadrul „Mini Olympic Games” (Minijocurile olimpice), fiind vorba de competițiile care au avut loc între elevii celor șapte țări implicate în proiect – Cehia, Turcia, Spania, Polonia, Lituania, Bulgaria și România - și anume: baschet, badminton, tenis de masă, săritura în lungime, alergare 100 m și înot. Activitățile au continuat cu un joc sportiv specific fiecărei țări, elevii de la Oțelu Roșu învățând pe ceilalți parteneri jocul „Turnul”, foarte apreciat de către aceștia, iar elevii români au învățat diverse jocuri specifice celorlalte țări europene.

De asemenea, au mai avut loc mai multe vizite de documentare, atât în Kahramanmaraş, la cea mai mare moschee din regiune și una dintre cele mai mari din Turcia, la Bazar și la Muzeul de Istorie, dar și pe țărmul Mării Mediterane, la Adana și Mersin, renumite stațiuni turistice, unde a avut loc competiția de înot.

În ultima zi din cadrul acestei mobilități s-au înmănat certificatele de participare, diplomele celor care au câștigat competițiile și s-au împărtășit ultimele impresii. Cu această ocazie s-au stabilit unele detalii despre următoarea mobilitate care va avea loc în luna octombrie 2014, în Lituania.

Au participat patru elevi – Adelina Pîrvu, Andrada Olah, Iulia Petculescu și Laly Todor, aceștia fiind însoțiți de cinci cadre didactice: Adina Cubin – coordonatorul echipei de proiect, Simona Țîru, Manuela Dănescu, Oana Nicola și Marius Popa.

ȘCOALA DE ARTE LA ORA BILANȚULUI

Copiii de la Școala de Arte din Oțelu Roșu, coordonați de prof. Ioana-Gerlinde Graszl, au participat recent la un vernisaj de pictură la Casa de Cultură din localitate.

Copiii au prezentat cu această ocazie cele mai bune lucrări realizate de pe parcursul anului școlar 2013-2014. La manifestare a participat și criticul literar Margareta Budriș, care a analizat, alături de autori, majoritatea lucrărilor din cadrul expoziției. De asemenea, au fost înmănate cu această ocazie numeroase diplome obținute de elevi la diverse concursuri naționale.

Expoziția a fost alcătuită din 38 de lucrări pe pânză, fiind împărțită pe două categorii de vârstă: preșcolari și școlari – elevii ai școlilor gimnaziale 1 și 3 din Oțelu Roșu, a precizat doamna prof. Ioana-Gerlinde Graszl, care a adăugat că, la Școala de Arte, învață aproximativ 50 de copii.

Despre coordonatorul micilor artiști, fostul director al Clubului Copiilor din Oțelu Roșu, prof. Florin Beșliu, a declarat: „Sunt încântat că o fostă elevă de-a mea, absolventă a Facultății de Artă Plastică, reușește să continue să transpună în realitate ideile și gândurile estetice ale copiilor. O felicit pentru expoziția care este acum prezentă în holul Casei de Cultură din orașul Oțelu Roșu”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ION CUBIN

Foaia de Recaș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

RECAȘ, ÎNTRE TRADIȚIE ȘI FĂLĂ

Emilia FILIP

Din cele mai vechi timpuri, vinul din zona Recașului a stârnit, apoi a domolit, setea trupului și a spiritului. Primele informații generale despre cultura viței de vie în zona Banatului aparțin perioadei ocupației romane asupra provinciei Dacia, secolul III dHr.

Legende mai vechi, însă, spun că pe aceste meleaguri s-a născut și a copilărit însuși Bachus, zeul vinului.

Prima dovadă de atestare a podgoriei Recaș datează din anul 1447, când Mihail de Ciorna, Banul Severinului, a cumpărat viile de la Ioan și Ecaterina Magyar pentru 32 de florinți (moneda de aur maghiară). De atunci, regiunea a fost călcată de războaie și invazii, a fost colonizată de șvabii din sudul Germaniei, de unguri, austrieci, dar și de sârbi și croați.

Viile, însă, au ramas în tot acest timp și au devenit o parte integrală a culturii locale și un simbol renumit al Banatului.

„Cramele Recaș” și-au început activitatea la sfârșitul secolului XX, cu țelul de a prelua din acea

tradiție și cultura de vin din podgoria străveche, dar și de a adăuga profesionalism, investiții semnificative, dar mai ales, pasiune. Acum, societatea româno-britanică, exploatează o suprafață de aproximativ 1000 de hectare de viță de vie.

Cu podgorii atestate încă din 1447, „Cramele Recaș” au crescut de la o cramă cu dotări strict tradiționale, la una dintre cele mai moderne din țară. Dezvoltarea brandurilor „Cramelor Recaș” a început cu vinurile de retail - *Schwaben Wein*, value for money - și a continuat, organic, prin crearea unor vinuri cu personalitate pentru segmentul consumatorilor pretențioși - *Castel Huniade, Cocosul dintre vii, Sole, Selene, Solo Quinta și Cuvee Uberland*.

Rezultatele au fost confirmate repetat, atât de premiile obținute la cele mai importante concursuri de profil naționale și internaționale, cât și prin creșterea vizibilă a popularității.

ORAȘUL RECAȘ PENTRU OASPEȚII SĂI

DENIS COLOJOARĂ

În orașul nostru, populația stabilă la 1 ianuarie 2012 era de 8853 persoane, din care de sex feminin 4439 de persoane, iar de sex masculin 4414. Tot la acea dată, numărul locuințelor a fost de 3168.

Localitățile aparținătoare orașului Recaș sunt: Bazoș, Herneacova, Izvin, Nadăș, Petrovaselo și Stanciova, iar distanța măsurată în km, între centrul unității administrativ-teritoriale și localitățile aparținătoare este de:

- Recaș-Izvin = 4 km;
- Recaș- Bazoș = 9,0 km;
- Recaș-Petrovaselo = 6,0 km;
- Recaș-Herneacova = 8,0 km;
- Recaș-Stanciova = 14,0 km;
- Recaș-Nadăș = 15,0 km.

Rețeaua de alimentare cu apă pe localități, aparținând orașului nostru, este de:

- Recaș = 31 km;
- Bazoș = 19 km;
- Petrovaselo = 6 km;
- Izvin = 17 km;
- Herneacova = 4 km;
- Stanciova = 5 km

Orașul viilor, cum este cunoscut Recașul dincolo de hotarele sale, este înfrățit și are, colaborări cu următoarele localități din afara țării:

- ◆ Coka, districtul Banatul de Sud, Ungaria, privind elaborarea de programe și proiecte;
- ◆ Algyo, jud. Csongrad, Ungaria, privind elaborarea de programe și proiecte;
- ◆ Kovacica, Serbia, privind elaborarea de programe artistice;
- ◆ Kovin, Serbia, privind elaborarea de programe artistice.

PETRECE TIMPUL LIBER ÎNTR-O LOCALITATE A ORAȘULUI RECAȘ

Centrul de Echitație Herneacova

numele *Aranyasa*.

Aici, la „Centrul de Echitație Herneacova” înveți să călărești în cel mai frumos maneaj din Regiunea de Vest a țării. Înveți să călărești alături de cei mai experimentați instructori pentru copii, dar și pentru adulți. Orele se predau atât individual, cât și în grup organizat.

Pentru a evita orice potențial pericol, instructorii au ales pentru orele de curs, cai blânzi și educați.

PROGRAM CU PUBLICUL LA PRIMĂRIA RECAȘ

Secretariat și casierie
Luni – Vineri: 8-16

Restul birourilor:
Luni – Vineri: 9-16

RAMONA CLUCERU

La răsărit de Timișoara, acolo unde Dealurile Lipovei se întretaie cu Câmpia de Vest, se întinde o microregiune frumoasă, neintegrată încă în circuitele turistice.

Herneacova este situată la nord de orașul Recaș. Satul exista deja la începutul secolului XIV și a fost menționat pentru prima dată în documente la 1349, cu

Din albumul orașului nostru

Recașul de altădată

PROGRAM DE AUDIENȚE

Primar
Luni și miercuri: 9 -12

Viceprimar
Marți: 9 -12

Secretar
Luni și miercuri: 9-12

Șef serviciu evidența persoanelor
Miercuri: 9-12

Foaia de Daicoviciu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Jurnalul Banatul este un jurnal unic în Țara Banatului

Aurelian JUCU

Continuăm în acest număr al revistei noastre, dialogul nostru cu Părintele Aurelian Jucu, în aceeași atmosferă de pace și bucurie a dialogului.

Ce personalitate ați cunoscut în anii studenției?

► În anii studenției pot spune că părinții profesori de la facultate erau toți niște personalități, fiind cei mai buni din țară. Apoi pot pomeni pe Andrei Pleșu, un titan al culturii românești, precum și pe părintele Rafail Noica, un model al călugărului român.

Ce a adus, lângă ce era, în biserica din Zăguzeni, preotul Aurelian Jucu?

► În biserica din Zăguzeni, preotul Aurelian Jucu a adus, odată cu venirea sa, un suflu nou și o dorință de înnoire. Aceasta se vede la tot pasul, prin toate realizările noastre spirituale și materiale.

Ce doriți să mai împliniți din proiectele dumnevoastră pe termen scurt?

► Pe termen scurt, dorim să repictăm o parte a bisericii, să facem o alee în cimitirul parohiei și să reparăm turnul bisericii, ce se află într-o stare

nu tocmai bună.

Cu ce probleme se confruntă parohia unde oficiați?

► Parohia unde officiez nu se confruntă cu probleme deosebite, poate doar faptul că vrem să facem multe dar, economic, nu putem să le împlinim pe toate.

Dacă ar fi să fiți acum în mijlocul unei mulțimi de adolescenți, ce pildă ați alege să le spuneți?

O pildă foarte importantă, ce conține un mesaj duhovnicesc profund pentru tineri, este cea a păstorului care și-a pierdut o oaie. Le-a lăsat pe celelalte în bună pază și a plecat după oaia cea pierdută, bucurându-se când a găsit-o. Mântuitorul Iisus merge după fiecare tânăr în parte și se bucură când acesta lasă o viață de plăceri și distracții pentru viața în Hristos.

Nu vă cer să încălcați „Taina Spovedaniei”, dar vă întreb: Părinte, ce nevoi, ce tristeți, ce gânduri, apasă tânărul ori bătrânul Căvraniului de azi?

► Nevoile sunt multe, gândurile nu le putem îndepărta, iar tristețile trebuie tratate cu bucurii. Criza economică ce a cuprins toată țara nu ne-a ocolit nici pe noi, astfel că păstorii noștri suferă din punct de vedere economic. Fiecare, în modul său, caută să aibă o viață mai bună, unii spirituală

iar alții materială.

Se îndepărtează românul acestui veac de Dumnezeu?

► Nu doar datorită crizei, ci și din cauza altor motive, omul modern începe să se îndepărteze de Dumnezeu. Ispitele lumii acesteia sunt felurite, fie cele văzute, fie cele experimentate, astfel că tânărul român ia drept model pe cel occidental, fără a învăța nimic din greșelile acestuia. Goana după senzațional sau după noi experimente ne face să uităm de toate chinurile ce le-a îndurat Mântuitorul Iisus Hristos pentru noi.

Cum este văzut, primit și citit, acasă la Daicoviciu, jurnalul regional „Banatul”?

► Jurnalul Banatul este un jurnal unic în Țara Banatului, fiind singurul jurnal care exprimă personalitatea locuitorilor din această zonă păzită de Dumnezeu.

Un îndemn, Preaonorate Părinte, pentru toți locuitorii Țării Banatului.

► Să-și păstreze credința primită de la strămoșii lor, să fie la fel de buni ca și până acum, pentru că tot cel ce face pentru Dumnezeu face pentru sine însuși.

Dialog CONSEMNAS DE
AURORA SAMUNCI

IULIE (31 Zile)

ziua 14 ore, noaptea 10 ore

- 1 M † Sf. Ier. Leontie de la Rădăuți; Sf. Mc. doctori fără de arginți, Cosma și Damian
- 2 M † Aducerea veșmântului Născătoarei de Dumnezeu în Vlaherne; † Sf. Voievod Ștefan cel Mare (Post)
- 3 J Sf. Mc. Iachint; Sf. Anatolie, Patr. Constantinopolului
- 4 V Sf. Andrei, Arhiep. Cretei; Cuv. Marta (Post)
- 5 S † Cuv. Atanasie Atonitul; Cuv. Mc. Ciprian
- 6 D Cuv. Sisoe cel Mare; Sf. Mc. Lucia; Sf. Mc. Arhip și Filimon

Duminica a IV-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul IV Ecumenic: Vindecarea slugii sutașului); Ap. Romani VI, 18-23; Ev. Matei VIII, 5-13; Ioan XVII, 1-13; glas 3. voscr. 4

- 7 L Sf. M. Mc. Chiriachi; Cuv. Toma din Maleon și Acachie
- 8 M Sf. M. Mc. Procopie; Sf. Mc. Epictet și Astion
- 9 M Sf. Sfinți Mc. Pangratie și Chiril; Sf. Mc. Andrei și Prov (Post)
- 10 J Sf. 45 de Mc. din Nicopolea Armeniei; Sf. Mc. Apolonie, Vianor și Siluan
- 11 V Sf. M. Mc. Eufimia; Sf. Olga, Împărăteasa Rusiei; Cuv. Leon din Mandra (Post)
- 12 S Sf. Mc. Proclu și Ilarie; Sf. Veronica
- 13 D Soborul Sf. Arhanghel Gavriil; Cuv. Ștefan Savaitul; Cuv. Sara

Duminica a V-a după Rusalii (Vindecarea celor doi demonizați din ținutul Gadarei); Ap. Romani X, 1-10; Ev. Matei VIII, 28-34; IX, 1; glas 4. voscr. 5

- 14 L Sf. Ap. Achila, Sf. Mc. Just și Iraclie, Cuv. Nicodim Aghioritul
- 15 M Sf. Mc. Chirie și Iulita; Cuv. Iosif, Arhiep. Tesalonicului; Sf. Vladimir, Luminătorul Rusiei
- 16 M Sf. Sfinți Mc. Atinoghen cu cei 10 ucenici ai săi, Sf. Mc. Avudim și Faust (Post)
- 17 J Sf. M. Mc. Marina; Sf. Ier. Eufrasie
- 18 V † Sf. Mc. Emilian de la Durostor; Sf. Mc. Iachint, Pavel și Valentina (Post)
- 19 S Cuv. Macrina, sora Sf. Vasile cel Mare; Cuv. Die
- 20 D † Sf. Slăvitul Prooroc Ilie Tesviteanul

Duminica a VI-a după Rusalii (Vindecarea Slăbănogului din Capernaum); Ap. Iacov V, 10-20; Romani XII, 6-14; Ev. Luca IV, 22-30; Matei IX, 1-8; glas 5, voscr. 6

- 21 L Cuv. Simeon și Ioan Pustnicul; Sf. Prooroc Iezechiel; † Cuv. Rafail și Partenie de la Agapia
- 22 M Sf. Mironosiță, întocmai cu Apostolii, Maria Magdalena; Cuv. Mc. Marcella
- 23 M Aducerea Moaștelor Sf. Sfinți Mc. Foca; Sf. Mc. Trofim și Teofil (Post)
- 24 J Sf. M. Mc. Hristina; Sf. Mc. Ermoghen
- 25 V Adormirea Sf. Ana; Cuv. Olimpiada și Eupraxia (Post)
- 26 S Sf. Sfinți Mc. Ermolae; Sf. Mc. Paraschevi din Roma
- 27 D † Sf. M. Mc. și Tămăduitor Pantehmon; Cuv. Antuza

Duminica a VII-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul IV Ecumenic: Vindecarea a doi orbi și a unui mut din Capernaum); Ap. Romani XV, 1-7; Ev. Ioan IX, 27-35; Ioan XVII, 1-13; glas 6, voscr. 7

- 28 L Sf. Ap. și diac Prohor, Nicanor, Timon și Parmena
- 29 M Sf. Mc. Calinic, Mamant și Veniamin; Sf. Mc. Teodota cu fiii săi
- 30 M Sf. Ap. Sila, Silvan, Crescent, Epenet și Andronic, Sf. Mc. Iulita; Sf. Mc. Valentin, Ep. Umbriei (Post)
- 31 J Înaintepăznuirea scoaterii Sf. Cruci; Sf. și Dreptul Evdochim; Sf. Iosif din Arimatea (Lăsatul secului pentru Postul Adormirii Maicii Domnului)

PERSONALITĂȚI ALE COMUNEI NOASTRE

ILIE FIAT – profesor, dirijor de cor, compozitor

(n. 7 noiembrie 1918, CĂVĂRAN/CONSTANTIN DAICOVICIU – d. 13 iunie 1990, CARANSEBEȘ)

ION CUBIN

După ce a urmat Școala primară la Ferdinand (Oțelu Roșu), și-a continuat studiile la Școala Normală de Învățători din Caransebeș (abs. 1940), acestea fiind finalizate la Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din Cluj, la Timișoara în anul 1944.

După încheierea serviciului militar la Orșova și-a început activitate didactică la Oțelu Roșu, ca învățător în anul 1946, iar din anul 1951 a devenit profesor la Școala Medie Nr. 1 (astăzi Liceul „Traian Doda” din Caransebeș în perioadele 1951-1952, 1953-1960, 1961-1972 și 1974-1980, respec-

tiv profesor de vioară la Școala generală de Muzică și Arte Plastice din Caransebeș în perioadele 1960-1961, 1972-1974 când a fost și director, cariera s-a încheindu-se în anul 1980, când s-a pensionat.

În ceea ce privește activitatea dirijorală, pentru început, la Oțelu Roșu a coordonat *Corul Casei Orașenești de Cultură*, cu care a participat la diverse evenimente sau festivaluri corale ale artiștilor amatori precum și la concursul coral de la Lugoj (3 noiembrie 1946), *Corul de elevi* al Școlii din Oțelu Roșu, apreciat drept unul dintre cele mai bune din Regiunea Banat. După stabilirea sa la Caransebeș (1951) a dirijat episodice coruri țărănești la care a fost repartizat să asigure asistență de specialitate dirijorilor de amatori cum a fost cel din Marga (dirijor Gheorghe Beg) sau din Obreja. A obținut rezultate remarcabile ca dirijor titular al *Corului Casei Raionale de Cultură din Caransebeș* (al fostei Societăți/Reuniuni Române de Cântări și Muzică), astăzi Casa de Cultură „George Suru”, cor de tradiție la care au trudit de-a lungul celor peste 140 de ani de existență nume importante precum: Nicolae (Nichi) Popovici, Antoniu Sequens, Petre Bancea, Sava Golumba, Dimitrie Cusma, Constantin Vladu, Tiberiu Alexandru, Ioan Manole, Emil Rădescu, Dumitru Jompan ș.a.

Mai trebuie adăugat că a compus piese corale pentru cor de copii, cor mixt și o operetă *Cântecul fusului*, pe un libret aparținând lui Iosif Titel (tatăl cunoscutului scriitor Sorin Titel). Premiera a avut loc pe scena Casei de Cultură din Caransebeș în anul 1962, în rolurile principale fiind distribuiți Stela Aldea-Ivas (*Mădălina*), Mihai Albulescu (*Ion*) atunci directorul Casei de Cultură și regizorul artistic al operetei, Nicolae Mihăilescu/Andrei Jucosu (*Bulibașa*) și alte câteva forțe solistice locale din cadrul reputatului cor caransebeșan, dirijorul spectacolului fiind chiar Ilie Fiat.

Foaia de Voiteg

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DOMENIUL NOSTALGIEI

HORATIU ARDELEAN

O familie de nobili maghiari originară din Banska Bistrica (Slovacia), împrăștiată cu un domeniu la Folea, a trăit o adevărată dramă în România. Gyorgy Beniczky a pierdut toată averea într-o noapte, fiind nevoit să facă mături la Timișoara pentru a supraviețui.

Gyorgy și Antonia

Pentru actele de vitejie săvârșite în armata Ungariei, Gyorgy Beniczky, avocat originar din Banska Bistrica, a fost împrăștiat cu un domeniu în fostul imperiu austro-ungar, la Folea, lângă Jebel. Acolo a cunoscut-o pe Antonia Csiky, de origine armeană (o rudă apropiată a generalului maghiar Kiss Erno, unul dintre cei 13 generali împușcați la Arad), și împreună au întemeiat o familie. „Bătrânul Beniczky și-a extins domeniul, care a ajuns la vreo 2.000 de hectare,

și a construit un conac care purta numele soției, Antonia”, povestește doctorul timișorean Andrei Gogă, a cărui soție, Ana Maria, este strănepoata nobilului Beniczky.

MINUNEA CU CLAXON

Conacul Antonia a ars din temelii la începutul secolului XX, iar Gyorgy Beniczky a hotărât să ridice altul. Prietenia sa cu primul arhitect-șef al Timișoarei, Laszlo Szekely, artizanul celor mai frumoase clădiri din capitala Banatului, s-a concretizat în proiectarea noului conac de la Folea care dăinuiește și astăzi. „Cei doi mergeau adesea împreună la vânătoare sau la conacul din Eger, oraș din nordul Ungariei, acolo unde Beniczky mai avea o proprietate”, povestește dr. Gogă. Sătenii își mai amintesc și acum de bătrânul Beniczky care venea la moșie fie cu caleașca, fie la volanul unui automobil Ford, unul dintre primele autoturisme din Banat: „Prima dată când a venit cu

Conacul familiei Beniczky, proiectat de Laszlo Szekely și ridicat în 1905, avea opt camere, bucătărie și terase, fiind înconjurat de un parc de trei hectare cu specii rare de arbori

mașina de la Budapesta, oamenii s-au înghesuit să privească minunea. Când a început să claxoneze, vacile și caii au luat-o la fugă și unele animale au ajuns în șanț”.

- va urma -

NUME MARI DIN SATE MICI

SORANA KOȘ

Helmuth Frauendorfer este unul din miile de germani de care România s-a descotorosit, la mijlocul anilor 80. Născut la Voiteg, în județul Timiș, jurnalistul a făcut parte din grupul scriitorilor de etnie germană care a dat numeroase bătăi de cap Securității. A urmat studii de anglistică și germanistică la Facultatea de filologie din Universitatea din Timișoara. După absolvire a fost angajat ca profesor. În 1984 a fost reținut timp de cinci zile, interogat și bătut de ofițeri de securitate, pentru

«acțiuni ostile statului». A primit interdicție de a mai publica în Banat. Cu toate acestea, Editura Kriterion din București i-a publicat volumul de versuri *Am Rande einer Hochzeit*. În perioada studenției a fost redactor al suplimentului literar al unei publicații studentești, a condus o trupă de teatru studentesc și a fost membru al unui cerc de literatură. Helmuth a realizat în 2010 filmul documentar „Cu spatele la zid”, despre scriitorii români de etnie germană, care au fost în vizorul securității.

Obiective în derulare

MELANIA RÂNCEANU

- Rețeaua de canalizare a localității;
- Construirea unui podet în satul Folea;
- Modernizare drum agricol;
- Reabilitare trotuare în localitățile Voiteg-Folea;
- Proiectare și construire sală de sport;
- Asfaltare străzi în localitățile Folea și Voiteg.

COMUNA VOITEG PENTRU OASPEȚII SĂI

REPERE ISTORICE:

GRAȚIELA CÎLNIC

- 1322- prima atestare documentară;
- Sec. XII-XIV – au fost descoperite urme ale unei așezări medievale;
- 1717- satul Folea avea 20 de case;
- 1842- are loc așezarea de coloniști germani;
- 1890- localitatea Folea era reședință de comună, având populație românească;
- 1924- administrația română a Banatului i-a adus localității Voiteg numele de Voivodeni;
- De astfel, de-a lungul vremii, satul Voiteg a avut numeroase denumiri, unele de origine maghiară (Vejte, Veztech, Wejtech, Wech, Vezcech), altele de origine germană (Voiteg, Wojteg, Woitek, Wojtek, Voitek)
- 1926- banca „Voitegeană” avea un capital de 32.000 lei;
- 1951-1956- numeroase familii de șvabi din Voiteg sunt deportate în Bărăgan, nu departe de orașelul Tândărei. Printre cei deportați s-au numărat Anna Muschong și Ewa Dittrich;
- 1990-1991- populația germană din comună emigrează în masă;
- 1996- este inaugurat dispensarul uman din comună, a căror clădire a fost distrusă de cutremurul din 1991
- 2002- comuna Voiteg avea 2,148 de locuitori

VOITEGUL DE ALTĂDATĂ

RUXANDRA PĂCURARIU

Voitegul este o localitate frumoasă și plină de istorie. Majoritatea cetățenilor își aduc aminte de trecutul tumultuos al comunei din 1951-1956. Anii au fost marcați de deportarea în Bărăgan, numeroase familii de șvabi au suferit atunci din pricina „dislocării” întreprinse de regimul comunism.

Printre cei deportați s-au numărat nume cu o deosebită importanță, cum ar fi Anna Muschong, născută Mandel și Ewa Dittrich, născută Muschong, rudele unuia dintre cei mai bogați șvabi din perioada interbelică, industriașul Jacob Muschong din Lugoj, proprietarul stațiunii Buziaș.

În localitate se regăsesc monumente închinat deportaților în Bărăgan cât și opere comemorative ale eroilor români și străini:

- Crucea eroilor neamului (1918)
- Crucea eroilor neamului (1944)
- Monumentul ostașilor nemți
- Mormântul soldaților ruși

Voitegul de altă dată avea 455 de case, școală primară de stat, școală confesională germană, grădiniță de copii, două coruri bărbătești, casă națională, fabrică de sifon, chiar și casă de economii.

În 1991 un cutremur puternic a distrus o mare parte din gospodăria, inclusiv gara. De atunci și până astăzi Voitegul și-a schimbat fața și a redevenit o comună de bază în împrejurimi.

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

FRUMUSEȚEA SCULPTATĂ ÎN ARTĂ LA CENEI

Adriana VIDREA

În vizita noastră, în comuna Cenei, am întâlnit o persoană deosebită, un om de seamă al comunei noastre. Este vorba despre domnul Mileta Comanov care a fost tâmplar de meserie, a lucrat la C.A.P, iar în cartea de muncă are „44 de ani munciți zi cu zi”, ne-a precizat stimatul domn. La cei 84 de ani,

se mândrește cu două fete reușite, care i-au urmat sfaturile și l-au respectat mereu. Domnul Mileta Comanov a fost tâmplar de meserie, pentru că nu de puține ori am admirat uși și ferestre realizate din lemn masiv, cu modele deosebite sau care te fac să le admiri prin simplitate și frumusețe în aceleași timp. Culoarea lemnului, textura, unele desene existente în lemn ne fac să ne gândim la frumusețea naturii, în același mod am rămas uimiți de ușa de la intrare a domnului Mileta Comanov, care fără doar și poate, ne-a demonstrat că a creat de-a lungul vieții artă sculptată în frumusețe.

Căruța Bănățeană- Cenei

Un alt obiect de artă, aș putea spune, care ne-a impresionat a fost „Căruța Bănățeană”, așa cum era odată, un obiect de design care se găsește în curtea stimatului

domn. Căruța a fost realizată pentru fata cea mică, mai multe în acest sens ne-a spus domnul Mileta Comanov: „Fata mea m-a rugat să îi fac ceva decorativ pentru flori, un cărucior cu o

Roată- element decorativ

roată, orice. Atunci eu m-am gândit să fac o căruță bănățeană, să fie amintirea căruțelor specifice bănățene, așa cum erau ele odată, și am încercat să o reproduc. Această căruță este realizată de mine, eu am ales lemnul, fierul, nu am învățat meserie de la cineva, ci am încercat să realizez, cu mâinile mele, tot ce aveam nevoie prin casă, am realizat uși, geamuri, mobilier de bucătărie, pentru mine a fost o plăcere”.

Domnul Mileta Comanov

Băștinăș din comuna Cenei, domnul Mileta Comanov ne-a povestit pentru „Foaia de Cenei” că oriunde a lucrat a fost mereu apreciat pentru darul primit de la Dumnezeu, acela de a lucra cu lemnul: „Am fost simpatizat și apreciat de oameni, de clienți, colegi. De exemplu la C.A.P am fost 3 inși și toți oamenii veneau la mine să le fac diferite lucrări, un coleg s-a supărat pe mine, că am fost apreciat de clienți, și nu a mai vorbit, după care eu am încercat pe cât posibil să nu mai atrag atenția dar oamenii veneau în continuare și mă apreciau din ce în ce mai mult”.

Domnul Mileta Comanov, este o persoană credincioasă, ortodox, a făcut parte din corul bisericii din comuna Cenei, acum nu mai poate merge, dar ne-a spus că părintele îi transmite

mereu salutări: „Părintele îmi transmite mereu salutări prin fata mea și a spus că o să vină să mă viziteze, acest lucru mă bucură, îl aștept cu drag și mereu primesc salutări de la toți locuitorii comunei. Eu am muncit toată viața, am încercat pe cât posibil să îmi ajut fetele, să le dea Dumnezeu sănătate că au fost mereu lângă noi, iar fata care e cu mine este profesoară de meserie și, după cum se vede, avem o gospodărie frumoasă, de care se ocupă cu plăcere”.

Domnul Mileta Comanov, ne mai spune tot pentru „Foaia de Cenei” că are o părere foarte bună despre domnul primar: „Domnul primar este o persoană cumsecade, băiat muncitor, care se implică și face lucruri bune și utile pentru comuna noastră!”

Ajungând la frumoasa etate de 84 ani, ne-a povestit și despre istoria Ceniului și anume, că a traversat mai multe perioade istorice, în perioada celui de-al doilea război, din anul 1944, domnul Mileta Comanov și-a pierdut tatăl, a traversat și perioada din vremea Regelui Mihai, perioada comunistă, iar după opinea dumnealui declară perioada actuală ca fiind cea mai bună dintre celelalte.

Domnul Mileta Comanov, cunoscut de toți locuitorii comunei Cenei, maestrul lucrărilor de artă din gospodăria sa, și nu numai, transmite tuturor cunoscuților, cetățenilor, multă sănătate, putere de muncă și să nu uite un lucru important: „Munca întotdeauna înobilează omul!”.

Obiective importante pentru comuna Cenei

Milena LAZIC

Un obiectiv important cu care comuna Cenei se mândrește este strada Căminului Cultural din Cenei, care a beneficiat de reabilitarea și modernizarea Căminului Cultural, construit între anii 1963- 1965 și reabilitat în

Căminul Cultural

anii 2010-2011.

De asemenea și Școala Gimnazială Cenei a fost reabilitată și modernizată, conform normelor actuale, în cursul anilor 2011-2012.

Sunt lucrări importante ce aduc doar bucurii tuturor cetățenilor din frumoasa comună Cenei.

Școala Gimnazială înainte de reabilitare

Școala Gimnazială - reabilitată

Lucrări de mare amploare la Centrul Civic

AiMEE LAZĂR

Cetățenii din comuna Cenei mai au o mare bucurie, deoarece, începând din luna iunie 2014, au început lucrările de mare amploare, de amenajare, a Centrului Civic.

Lucrările vor fi finalizate până la ruga sârbească din comuna Cenei, și anume, pe data de 26 iulie 2014, pentru a se putea desfășura diferite activități ale comunității.

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DASCĂLI AI COMUNEI NOASTRE

Ioan Guțu, un om deschis cerințelor școlii

Prof. Iulian FRENȚIU

Coborând dinspre Făget spre Birchis, treci prin fastuoasa pădure a Mocioneștilor. De o parte și alta a drumului, arbori maiestuoși, la umbra cărora, odihnesc în tihna desigurilor, sălbăticiunile locului. Coborâm spre Birchis, în poiana de sub deal, desfășurată pentru popas, odihnește o șatră. Este atâta liniște în jur, că noaptea, poți auzi cum pâlăpăie stelele.

Pe domnul profesor Iulian Frențiu, îl întâlnim în poarta casei sale. Gospodărie frumoasă, de dascăl al locului, pe care o întreține cu migală argheziană, alături de minunata sa doamnă. Și dacă tot am amintit de Arghezi, atunci, este bine să știi, că lângă inima domnului profesor Frențiu, soția sa, prof. Geta Frențiu, o închipuie pe Paraschiva Arghezi. Ceștile de cafea pe măsuța terasei, paharele de apă, șervețelele de alături, totul îmbie la dialog.

Domnule profesor, sunteți dascăl al satului Căpâlnaș, aparținând comunei Birchis, din ce an? Sunt dascăl al satului Căpâlnaș din anul 1973. 41 de ani! Ce sfat ar da părinților de azi, profesorul Iulian Frențiu? Sfatul pe care l-aș da părinților este acela să își urmărească copiii și să-i îndemne „să fie cuminiți”. Și nu, așa cum li se spune de către mulți părinți azi: „Descurcați-vă!”

Cum ați ajuns la Căpâlnaș? În satul Căpâlnaș am ajuns datorită faptului că postul de limba română era vacant, iar soția locuia în localitatea Birchis unde era cadru didactic, mai mult, am fost născut în localitatea Petriș, nu departe de aici, deci nu eram departe nici de părinți mei.

Numărul de elevi ai școlii la venirea dumneavoastră, era mai mare decât cel de azi? De ce? Numărul de elevi ai școlii la venirea mea la școală din Căpâlnaș era mult mai mare decât cel de azi. Cred că aceasta se datorește faptului că populația este îmbătrânită. Lipsa locurilor de muncă a făcut ca tinerii să se stabilească în orașele în care au putut să își găsească un loc de muncă.

Ne puteți spune numele unor elevi, care de-a lungul anilor, au făcut sau fac cinste școlii comunei Birchis?

De-a lungul anilor am avut un număr mare de elevi care au făcut și fac cinste școlii din satul Căpâlnaș. Amintesc într-o ordine, evident aleatorie, pe: Bizdoaca Mihai, Remetean Florin, Sorinca Ioan, Căpâlnășan Venus și Ignat Adina.

Ați fost, un număr de ani, director al Școlii din Birchis, cum ați colaborat, în calitatea amintită, cu domnul primar Ioan Guțu?

Am fost un număr de 30 de ani director al școlii din Căpâlnaș, până la desființarea postului de director din satele aparținând centrului de comună. În această calitate am colaborat cu domnul primar Ioan Guțu foarte bine. Ioan Guțu, un om deschis la cerințele școlii. Vreau să evidențiez cu acest prilej, faptul că am colaborat foarte bine cu domnul primar în realizarea reabilitării școlii din Căpâlnaș.

Dincolo de subiectivismul pe care îl impune disciplina pe care o predați, care sunt azi, materiile preferate de elevi?

Nu putem spune ca sunt elevi care preferă materiile din învățământ și elevi care nu preferă nici o materie. În fiecare elev, chiar și în cel cu rezultate slabe la învățătură, există ceva bun, îi place o anumită materie. Așa se explică faptul că nu toți elevii ajung să facă o facultate, dar ajung meseriași foarte buni.

Ce credeți că este ori inutil, ori exagerat, în cerința programei școlare de azi? De ce?

În programa școlară de azi există multe lucruri inutile, chiar exagerate. Amintim faptul că până în clasa a 8-a se predau nouă feluri de pronume cu adjectivele pronominale corespunzătoare. Dați-vă seama ce „ghiveci” este în capul multor elevi.

Cred că predarea metaforei la clasa a 6-a, ori a 7-a nu este ceva bun, deoarece elevii nu înțeleg această noțiune. De ce nu se studiază aceste noțiuni, ca și altele, de fapt, în anii de liceu? Sunt și texte literare care depășesc puterea de înțelegere a elevilor, credem că aceasta se datorează faptului că cei, care fac programele școlare, nu cunosc realitățile din teren. Aceste programe se experimentează pe școli „pilot” cu elevi selecționați.

Dacă nu ați fi ales să fiți dascăl, ce profesie ați fi urmat?

Dacă nu aș fi ales meseria de dascăl, aș fi încercat să urmez profesia de... dascăl.

Ce sfat dorește să adreseze elevilor de azi, profesorul Iulian Frențiu?

Sfatul, pe care doresc să îl adresez elevilor de azi, este sfatul pe care ni-l adresau părinții noștri când plecam de lângă ei „Să fiți cuminti!”.

Domnule profesor, sunteți una din personalitățile Țării Banatului, cărora în cadrul „Galei decernării premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric”, vi s-au conferit înalte distincții ale Uniunii.

A fost un moment de reală emoție, vă mulțumesc că ați amintit acea zi frumoasă din viața mea, pentru a putea să mulțumesc încă odată, Senatului Uniunii, pentru cinstita acordată, urând acestei unice instituții, drum glorios în istoria Banatului.

INTERVIU REALIZAT DE SILVIA FECHETE

DE ȚINUT MÎNTE

PRIETENIA CA EXEMPLU

THEODORA GRUICI

Azi dimineață la un bar, un bătrân s-a uitat la mine și m-a întrebat: „Tu știi ce înseamnă „prietenia”? Voiam să răspund, dar m-a întrerupt: Vezi domnul ăla care stă la masă? El este prietenul meu cel mai bun, ne-am născut în '39 și am crescut împreună. Am cumpărat amândoi o bucată de pământ și în fiecare zi veneam în acest bar, beam o țuică și citeam ziarul... de fapt el îmi citea ziarul pentru că eu nu știu să citesc. Eram mereu împreună. În '78 ne-am certat, ne-am bătut. De atunci nu am mai vorbit, nici măcar nu ne-am mai salutat. Dar, în ciuda faptelor întâmplătoare, în fiecare zi venim aici, la aceeași oră. Ne vedem în fiecare zi, nu ne salutăm și ne așezăm la mese diferite. Amândoi luăm o țuică. În fiecare zi ia ziarul și citește știrile cu voce tare: lumea crede că e nebun, dar o face pentru mine... din 1978!

ÎN VIZITĂ LA MUZEUL SATULUI BĂNĂȚEAN

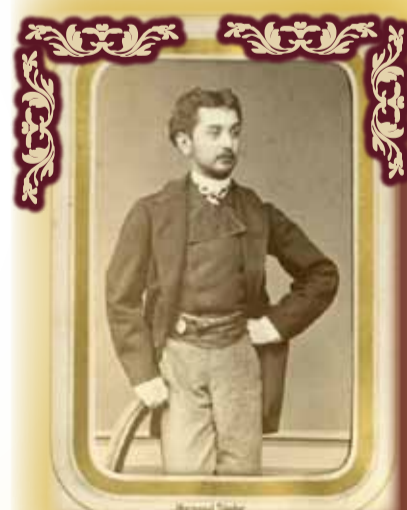
CASĂ DE OLAR DIN BIRCHIS - SFÂRȘITUL SECOLULUI XIX

LILIANA ANDRONESCU

Între care, jos, se găsește o balustradă zidită. Are două încăperi: camera de locuit și tinda cu coș deschis. În tindă a fost amenajat și atelierul de olar având următoarea dotare: roată, râșniță de smalt, poliță de uscat vasele, copaie pentru lut, dulap pentru blide; în curtea casei se află cuptorul pentru ars oale (ceramică). Acoperișul este realizat în două ape din țigla solzi.

Din albumul comunei noastre

Alexandru Mocloni, cel mai tânăr deputat din Camera Ungară a Parlamentului de la Budapesta. Avea 24 de ani!

Foaia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DE VORBĂ CU OAMENI DIN PRIMĂRIA NOASTRĂ

2i frumoasă de vară fierbinte. La sediul primăriei din Vermeș, activitatea este febrilă încă de la primele ore ale dimineții. La departamentul „contabilitate”, Loredana Barbu, acceptă să ne răspundă la trei scurte întrebări, ce vor apărea în „Foaia de Vermeș”, la noua rubrică, *Oameni din Primăria noastră*.

„E bine să poți lucra în satul tău”

Cum e să fii contabilă la Vermeș?

E frumos. E bine să poți lucra în satul tău, dar e greu, pentru că e volumul mare de muncă.

Cu cetățenii cum vă înțelegeți?

Cu cetățenii într-un pușin în contact. Lucrez în principiu cu salariații de aici și cu domnul primar.

Cu decurge relația contabil-primar?

Super! Cu domnul primar mă înțeleg foarte bine. Și când spun asta, vreau să evidențiez că lucrez aici din anul 2007, și nu am de ce să mă plâng.

Dar un mesaj pentru cetățeni ai ?

Să sperăm că o să primim fonduri, să avem bani, să putem face lucruri utile cetățenilor.

Dorindu-i succes Loredanei, ne îndreptăm spre o întâlnire mai deosebită, e vorba de aceea cu domnul Ion Albu, un veteran al administrației locale din comuna Vermeș.

Domnul Albu, ne amintește prin prezența sa fizică și nu numai, celebra observație caragialiană: „Sunt vechi stimabile, nu bătrân!”

„ÎN ACEȘTI ANI, S-AU FĂCUT LUCRURI CONSTRUCTIVE”

Domnule Albu, sunteți de peste 20 de ani funcționar public în cadrul primăriei Vermeș.

Sunt printre cei mai vechi din primărie. Sunt băștinaș din Vermeș. Cunosc toți localnici, și eu pe ei, și ei pe mine. Mă înțeleg bine cu toată lumea, deși să ceri bani la om nu este cea mai plăcută și ușoară treabă.

Practic am luat-o cam de la început, de la legile proprietății terenurilor până la partea financiară. Am ajuns la munca de agent fiscal, de încasat impozite, de dat salarii, ba chiar și la munca de caserie.

E greu să fii funcționar public?

Nu-i ușor. Dar practic fiind localnic și cunoscând problemele oamenilor, am încercat să mă apropiu și să adaptez nevoile oamenilor, în funcție de posibilitățile lor financiare, cu datoriile pe care le au la stat.

Oamenii locului nu iscă probleme grave...

Mari probleme la Vermeș nu sunt. Nu avem oameni veniți din alte părți, care să facă probleme. Oamenii sunt crescuți aici și nu am avut de întâmpinat dificultăți cu ei.

Putem vorbi, domnule Albu, de un procent ridicat în colectarea taxelor?

Nu aș putea să spun că încasăm 100% impozitele, dar în proporție de 80% sunt rezolvate în fiecare an. Nu am avut restanțe sau probleme cu oameni datornici.

Sincer, vă mărturisesc că sunteți o administrație de admirat, și din această latură a activității.

Sunteți un fiu al satului, în această calitate, bănuiesc că vă leagă amintiri frumoase de domnul primar Ion Damian.

Cu atât mai mult cu cât cu domnul primar am copilarit împreună. Dânsul este de două mandate la conducere, dar eu în cei 25 de ani, am mai prins trei primari înaintea dumnealui. Și vă asigur, că în acești ani, s-au făcut lucruri constructive. La început a fost puțin mai greu, pentru că nu s-au cunoscut foarte multe lucruri, s-a făcut câte ceva.

De pildă ?

S-au făcut investiții serioase cu fonduri europene, comparativ cu alte localități, la Vermeș s-a făcut câte ceva și cred că oamenii apreciază asta.

Domnule, Albu, nu numai localnicii apreciază eforturile administrației actuale, ci și oaspeții comunei. Ce mesaj le transmiteți cetățenilor?

Sănătate în primul rând și să trăim în înțelegere și colaborare, cum am trăit și până acum. Să aibă realizări pe plan economic și în familie.

La rândul-ne, dorindu-i și noi domnului Albu, frumoase urări și ani mulți în slujba oamenilor din Vermeș, suntem primiți cu multă amabilitate, în biroul domnului secretar Fănică Râmpu.

„DOMNUL PRIMAR, MĂ ÎNȚELEG ȘI MĂ SPRIJINĂ”

Domnule Râmpu, de ce este numit, în șoptă desigur, secretarul unei primării,

„moașă comunală”?

Domeniul de activitate al unui secretar de unitate administrativ teritorială este vast, poate și din acest motiv, un secretar este un fel de „moașă comunală”.

Concret.

Concret, mă ocup de starea civilă a unității administrativ teritorială (decese, căsătorii, nașteri, transcrieri, etc.). Și un detaliu de neignorat: Cetățenii noștri din comună sunt împrăștiați peste tot prin Europa, au evenimente din viața lor care s-au petrecut acolo și vin să-și facă acte aici.

Mai este și recensământul...

Da. Recensământul populației și cel agricol s-au aflat tot sub coordonarea secretarului. În atribuțiile mele mai intră și ședințele Consiliului Local, pe care le pregătesc și la care i-au parte.

Apoi, gestionez, așa cum spuneam și mai devreme, procedurile administrative și mă ocup și de fondul funciar.

Ce satisfacție aveți dumneavoastră în ceea ce privește partea profesională?

Sunt satisfacții atunci când duci un proiect până la capăt, când faci o faptă bună și când reușești să rezolvi problemele cetățenilor. Nu aș putea să spun același lucru de partea financiară. Salariile sunt mici în administrație.

E nevoie pentru a determina o bună desfășurare a activității în astfel de instituții, și de o armonie lucrativă, cu edilul urbei?

Fără îndoială, dar din acest punct de vedere, vă pot asigura, că domnul primar, mă înțelege și mă sprijină.

Faceți față tuturor problemelor?

Mai greu, fiindcă la unitățile administrativ teritoriale mici, numărul de personal e stabilit prin lege. Un secretar de comună are mult mai multe atribuții în ceea ce privește partea de execuție. Un secretar de oraș are servicii în subordine, nu face ceea ce facem noi, are în subordine un serviciu juridic ca să nu greșescă. În cazul nostru, la comună, secretarul e și juristul. Adică și centreează și dă cu capul.

Domnule, secretar, vă mulțumim pentru amabilitatea de a ne primi ca parteneri de dialog, dar pentru a păstra obișnuința din celelalte două întâlniri, vă rog și pe dumneavoastră, să transmiteți un mesaj cetățenilor comunei noastre.

Să aibă încredere în administrația de la Vermeș și să fie convinși că nivelul la care se face administrația publică este același cu al unităților administrativ teritoriale mari, spre exemplu la orașe. Nu facem abatere de la calitatea actului administrativ.

Foaia de Petriș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

GLASUL ÎNGERILOR - RĂZBATE PÂNĂ LA TINE NEA, SABINE!

DR. VASILE VIȘĂOAN

Îmi sunt dragi toate anotimpurile, dar vara îmi aduce aminte întotdeauna de emoția care am trăit-o cu mult timp în urmă, când copil fiind am primit prima cunună semnul recompensării strădaniilor mele de învățacel al claselor primare. Atunci era vară, dansul lacrimilor din colțul ochilor s-a transformat peste ani în bucuria matură, de a rememora acele clipe cu largul concurs al copilașilor din locul unde îmi desfășor activitatea de zi cu zi. Cu creierul încărcat de diversele posibilități terapeutice, în goana mașinii pentru a face față diverselor solicitări, brusc îți apare în față un pâlc de ștregari îmbrăcați în nemuritorul strai popular, trebuie să oprești, ești în față școlii gimnaziale din frumoasa comună Petriș, pe a cărei frontispiciu scrie „SABIN DRAGOI”. Opresc; îmi vine să-i strâng în brațe pe toți, și am impresia că dacă a-și face așa, deși nu l-am cunoscut pe maestru, a-și îmbrățișa o sumedenie de Sabini. Tăcut și puțin bulversat îmi dau seama că într-

o perioadă a minților arestate, aici la Petriș, la marginea județului, focul creației maestrului arde și acum, iar flacăra lui a reușit să mă încălzească chiar și pe mine. Un pâlc de îngeri, cu aripile minții desfăcute, stau în fața unei statui

Copii ai Petrișului, la serbarea școlară a anului 2014

pe a cărei soclu nea Sabin zâmbește. Frumos. Nu am crezut că Petrișul poate să-mi provoace un sentiment de asemenea mândrie. Îmi pare, pri-

vindu-i, că glasul cristalin al îngerilor l-au făcut să zâmbească chiar pe maestru. Serbarea ca și orice lucru sublim a trecut pe neștiute, îngerii au zburat fiecare la casa lui, dar statuia din fața Primăriei arată nemurirea glasului lor.

De multe ori în zilele de vară, sau în nopțile de iarnă trec pe lângă soclul amintirii maestrului, uneori aud doina jeliță pe care a cultivat-o atunci când și-a pierdut prima fetiță, Florica, sau prematur prima soție, sau tresar la cântecele de bucurie și pahar rodul refacerii vieții cu a doua soție și a apariției celor trei copii, doi cu prima soată și ultimul, Dinu, cu cea de-a doua. Uneori mă opresc și îi șoptesc. Câți îngeri ai la Petriș, nea Sabine!

„Să-i amintești cât trăiești copile”. Așa am să fac maestre!

Petriș - 06-07-14

P. S. Conducerea Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric și autorul acestui articol, urează însănătoșire grabnică, domnului primar al comunei Petriș, Zian Burza – Han, și din a cărui contribuție, comuna Petriș, este prezentă în jurnalul regional „Banatul”.

CUVÂNTUL CARE ZIDEȘTE

PR. ROMULUS FRANCESCU

Jorge Luis Borges, un important scriitor al secolului XX, spunea că își imaginează Raiul ca pe un fel de bibliotecă. Îl cred, atâta vreme cât în bibliotecă, poți întâlni cărți ale Sfinților Părinți. O astfel de carte, am deschis zilele trecute, regăsind în ea, înțelepciunea Părintelui de venerată amintire, Arsenie Papacioc, în care, întrebat fiind despre cum putem lupta împotriva păcatului mândriei, Părintele răspunde: Nu poți, decât dacă te smeresti. Adică ți-a dat o palmă, iar tu, din smerenie, dai și obrazul celălalt. Acum nu-i ușor să dai și obrazul celălalt, dar este posibil. Pentru că nu e o utopie, nimic nu este neîmplinibil din ce a spus Hristos. A spus un lucru care se poate face. Dar nu a biruit cel care a lovit, ci cel care a primit cu plăcere, cu bucurie. Pentru că ar fi suferit, dacă se putea, chiar pentru Hristos. Bucuria suferințelor noastre din închisori și din lanțuri era tocmai asta, că ni s-a dat prilejul să suferim pentru Hristos! Nu eram noi cei înfrânți, care primeam lovituri. Au fost înfrânți cei care ne-au lovit.

Comparând toate religiile lumii, care a fost concepția lor de mântuire? Se constată că toți doreau să scape de suferință. Hristos zice: „Nu! Numai prin suferință puteți scăpa de suferință!”.

CALENDARUL LUCRĂRILOR AGRICOLE ÎN LUNA IULIE

ING. CORINA ROGOZEA

CULTURA PLANTELOR DE CÂMP

- Recoltarea cerealelor păioase;
- Dezmiriștirea pentru a menține umiditatea și a pregăti terenul pentru cultura următoare;
- Recoltarea furajelor pentru fân și însilozare;

LEGUMICULTURA

- Completarea golurilor în culturile de varză de toamnă și conopidă;
- Executarea lucrărilor de întreținere la toate celelalte culturi legumicole;
- La tomate se elimină frunzele de la bază pentru o mai bună aerisire a plantei;
- Se seamănă fasolea de grădină, salata și spanacul pentru recoltare în septembrie-octombrie;
- Se recoltează ceapa și usturoiul, care se țin câteva zile la soare pentru uscare, după care se depozitează;

POMICULTURA

- Solul se menține aerisit și curat de buruieni;
- Se urmăresc buletinele de avertizare fito-sanitare și se aplică tratamente după caz;
- Are loc recoltarea la cais, piersic și zmeură;
- Se începe recoltarea merelor și perelor de vară și a prunelor timpurii.

GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL PETRIȘ

Larionesi Bianca Maria
Han Alexandra Raluca
Spanu Madalina
Mladin Mihaita Lucas
Posa Catana Lorena
Ianc Oliviu Bogdan
Varga Cosmina Ana-Maria
Han Darius Mihai

Isfan Alex Denis
Roscaniuc Melisa Patricia
Jacob Alexandra
Toma Marian Daniel
Suba Denis Petrisor
Costea Florentina Lavinia
Huhurez Eduard
Marc Ana-Maria

Jivu Anastasia Alexandra

Educatoare: Lavinia-Camelia JIVU

OAMENI DIN ȚARA BANATULUI

Amiază de vară fierbinte, în târnațul casei din Coșarii, între dealurile Lipovei, „casa părintească a doamnei mele”, domnul Vasile Todî, președintele executiv al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, mă primește la masa sa, pentru a duce la capăt interviul promis la Arad.

Casa aflată peste drum de biserica satului, are o vechime de peste o sută de ani, iar biserica, greco-catolică, a fost ctitorită de baronul aromân George Simeon Sina. De la intrarea în voreț, răcoarea plăcută mă însoțește și în târnaț, acolo unde domnește ordinea și curățenia. „E atâta liniște în jur, că poți auzi chiar aburul cafelei înălțându-se din felegean”, îmi spune amfitrionul, când doamna Elena Jurjeșcu aduce ceștile cu cafea.

Înainte de a intra în curtea casei, nana Brândușa, vecina, m-a asigurat că „lui Văsălică, tare îi place la Coșarii”. „Îmi place, domnișoară Ana-Maria”, întărește spusele bătrânei, domnul Todî, privind atent toarta ceștii în partea sa dreaptă. „Îmi place, ca nici unde altundeva. Numai aici, vorba lui Sorescu, atunci când începe ploaia, aud trăznete, cum trântesc ușile, încă nefăcute din copacii seculari”.

„Uniunea mă mărește și mă înalță”

Domnule președinte...

...te rog, spune-mi Todî, în avlia casei mele, sunt un nume nu o funcție.

Domnule Todî, la doar trei zile distanță de „Gala decernării Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric”, găzduită de Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad, vă mulțumesc, pentru amabilitatea cu care ați acceptat să stăm de vorbă, dincolo de oboseala, pe care, fără îndoială, încă o resimțiți. Și îmi permit această constatare, amintindu-mi, de ceea ce a declarat, în exclusivitate, pentru „Scrisul bănățean”, scriitorul Ion Marin Almăjan, la finalul „Galei”: „N-aș trece cu vederea eforturile supraomenești ale președintelui executiv al Uniunii, scriitorul Vasile Todî, pentru ca această gală să fie la înălțimea așteptărilor.”

Vă mulțumesc și eu, atât dumneavoastră, cât și colegiului director al jurnalului regional „Banatul”, pentru osteneala de a veni să mă întrebați despre această sărbătoare a spiritului, a recunoștinței bănățene, pe care am dus-o la bun capăt, sprijinit fiind, de președintele de onoare al Uniunii, domnul Sorin Frunzăverde, bărbat, care trebuie să aibă partea lui de binemeritată recunoștință.

A fost mai greu de pregătit această „Gală”, ținută la Arad, decât celelalte?

Nu, indiferent în ce oraș se exprimă grațitudinea Uniunii Banatului pentru valorile sale, pregătirea sărbătorii, nu depășește în efort, o binecuvântată „Rugă”, ținută într-un sat bănățean. Iar așteptarea laureaților, la „Gală”, asemeni goștilor, la „Rugă”, reprezintă un prilej de aleasă bucurie.

Nu și de emoție?

Emoția, dacă există și neîndoiește există, ține strict de latura estetică a manifestării.

Reușiți, atât la „Zilele Cinstirii”, cât și la „Galele Uniunii”, să faceți posibilă prezența unor politicieni, din diferite partide.

Remarca dumitale, consacrată în rândul celor deveniți spectatori fideli ai activității Uniunii, îmi oferă prilejul de a mulțumi, acelor bărbați aflați în tribuna vieții politice românești, pentru felul genuin în care au receptat de fiecare dată, invitația noastră. Sigur, ca să exemplific pentru cei neprezenți în sală

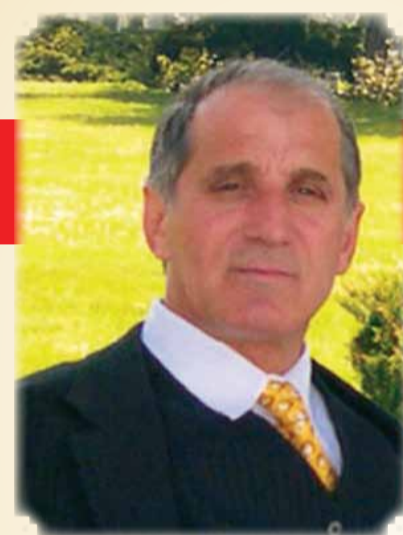
în ziua de care vorbim, în loja Teatrului „Ioan Slavici” din Arad, s-au reîntâlnit, la invitația Uniunii, trei președinți de Consilii Județene, ce aparțin unor partide antagonice: Titu Bojin, președinte al Consiliului Județean Timiș, din partea PSD-ului, Nicolae Ioțcu, președinte al Consiliului Județean Arad, reprezentând PDL-ul și domnul Sorin Frunzăverde lider PNL. Sigur, tot acolo s-au aflat și trei înalți ierarhi ai Bisericii Românești, numai că Preasfinții Părinți, după cum bine cunoașteți, se află cu toții în slujba Unicului Adevăr.

Vă întreb acum, nu v-am întrebat niciodată, ce înseamnă Uniunea Banatului Istoric pentru dumneavoastră?

Nu Uniunea, ci candela Banatului aflată între hotarele ei imperiale. Uniunea, închipuie doar vorețul, prin care toți, cei care aleg să ni se alăture, urcă în târnațul Țării Banatului, pentru a se închina la aceeași candelă în soba de gostie. Uniunea, doar, mărește nevoia de solidaritate.

Domnule Todî, nu vă supărați faptul, că bănățenii nu își găsesc loc în Guvernele României?

Nu, mă mărește doar faptul că

VASILE TODI

și atunci când sunt chemați, cum a fost cazul doamnei Grapini, „pohtirea” se face cu evidență morganatică.

Mă gândeam la domnul Sorin Frunzăverde. Aaa, nu! În cazul acesta, Sorin Frunzăverde și Guvernele postdecembriste, sunt două instituții complet diferite.

„Banatul nu este numai al limbii române”

În luna care a trecut, la invitația Asociației Generale a Învățătorilor din România, ați fost prezent la Bata, la a VI-a ediție a Simpozionului Internațional „Portrete de dascăli”...

...s-ar putea ca prezența mea la Bata, comuna cu sufletul în Banat și cu aura în Ardeal, să însemne în viitorul apropiat, un moment de extremă importanță în destinul Uniunii, pentru că acolo, împreună cu domnul Viorel Dolha, președintele Asociației Generale a Învățătorilor din România și „a fortiori” a dascălilor din Banatul Istoric, am deschis perspectiva unui parteneriat între cele două instituții. Domnișoară, eu consider, că fără preoți și dascăli, Uniunea e condamnată la o prezență folclorică, dar, cu dascălii și preoții din Țara Banatului alături, Uniunea va deveni o forță de exprimare, autoritară și consensuală în același timp, a doleanțelor neamului bănățean, de care va trebui să țină seama, atât guvernul de la București cât și cel de la Budapesta.

De la Budapesta?

Da, ai auzit bine. În urmă cu doi ani, în Rusia, a fost publicată o hartă a Europei anului 2033. Ei bine, conform acestei hărți, apărută în „Express Gazeta” și reluată recent de publicații internaționale, chiar dacă a apărut în „Express Gazeta”, una din granițe, în scurt timp, s-a și modificat: hotarul Ucrainei. Și de atunci, alte țări își așteaptă neputincioase, se pare, impla-

cabila predicție. Că Franța va rămâne fără Alsacia și Lorena, ori că Spania va pierde Țara Bascilor și Catalonia sau Belgia jumătatea de nord în favoarea Olandei, mă preocupă extrem de puțin, dar că Ungaria va dobândi în detrimentul României, o parte a Transilvaniei și Banatul întreg, mă convinge agresiv, că geografia modelează istoria, amintindu-mi involuntar, vorba de-odinioară a poetului stelar, Dimitrie Orfanul: „Există posibilități care se poate și posibilități care nu se poate!” Dar când „Mama Rusia” îngăduie astfel de procciri, avem de-a face cu „posibilități care se poate!” Cu atât mai mult cu cât Budapesta se arată mai interesată de acest pământ românesc decât Bucureștiul.

Domnule Todî, tot în acest timp, scriitorul Liviu Andrei, cere un referendum pentru dezlipirea Transilvaniei de România. „Nu mai vreau Transilvania asta jagoasă în România”, e începutul unei scrisorii deschise prezentă pe pagina sa de Facebook.

„Asta-i din Caracal.”

Da.

Nici lui nu-i e ușor să fie așa. Dar nu de caracalean trebuie să se teamă Bucureștiul, ci de pandanții de azi ai lui Scipio, de cei care în marile cancelarii, pregătesc o nouă „fossa

regia”, pentru a redeseamna marginile lumii civilizate.

Aș vrea să încheiem într-un ton mai optimist. Se poate?

Domnișoară, Ana-Maria, dumneata ești profesoară, ești preoteasă a Limbii Române, într-o țară în care, cu fiecare zi, crește numărul analfabeților cu diplomă și vrei să încheiem într-o notă optimistă?

Da.

Fie! Gala decernării premiilor, de anul viitor, va avea loc în capitala Banatului, urmând dorinței exprimate de domnul Nicolae Robu, primarul municipiului Timișoara, la Gala din acest an, iar numărul laureaților, la recomandarea Senatului Uniunii, nu va depăși cifra 7. Tot atunci, pentru întâia dată, se va acorda o bursă de studii în străinătate, unui student emerit din Țara Banatului. Vom facilita, cu același prilej, prezența unui număr mai însemnat de spectatori, din Banatul de Sud. Și pentru că Banatul nu este numai al limbii române, Biroul Director al Adunării Regionale a Uniunii, va propune Senatului, la întrunirea sa din toamna acestui an, nominalizarea a două mari personalități, care aparțin prin naștere, Țării Banatului, dar nu cunosc limba română.

Numele lor?

Nu îmi cereți să le destăinui de pe acum. Pot doar să vă spun, că aparțin Banatului de limbă maghiară și sârbă.

Ce ar mai fi de spus?

Rugămintea mea, adresată guvernelor viitoare, de a reflecta la actualitatea crezului, exprimat, acum mai bine de 80 de ani, de Sever Bocu, guvernatorul (cum i se spunea) Banatului: „Centralismul nu are naționalitate; el a dus, fie că a fost unguresc sau românesc, la aceleași concluzii logice: exploatare sau sărăcie.”

Coșarii, 15 iunie 2014

Interviu realizat de
Ana-Maria COTOȘPAN